

زائریں زیند

رزاق نادر

زائمریں زبند

رزاق ناوَر

بلوچی اکیڈمی کوسٹہ

آزمائیک

© بلوچی اکیڈمی

زائمریں زند	کتاب و نام:
رزاق نادر	نوشتہ کار:
بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	شنگ کار:
آصف پر ننگ پریس کوئٹہ	چاپ جاہ:
شائستہ مخاری	کمپیوٹر کمپوزر:
کلیم خان	ٹائٹل:
2001	اولی چاپ:
500	دائگ:
60 کلدار	بہا:

رودعُ بند

اشمار	سر حال	تاكد يم
1-	پيش گال	3
2-	لدى نين لرزگ	8
3-	زامر يس زند	12
4-	فيصله	17
5-	واترى	21
6-	گار يس تاك	24
7-	بنى آدم	28
8-	كلا شنكوف قلم عزيزين	33
9-	بيرك	40

تاکدیم	اشمار	سر حال
44	10-	آدینک
49	11-	لاگر
57	12-	گرا نین سنگ
63	13-	ون ڈش
69	14-	مرگِ ہما
78	15-	دوری
81	16-	مُر تکمیں بیتگ
85	17-	رنگِ ءدرو شتم

پیش گال

اولی آزمائک ۱۹۷۴ء چہ من بوت بوت من اے ہاتر گوشاں
کہ اے وھدء من آزمائک نویسیء کردار سازیء فنء پھک نابلد اتاں ءنے کہ
من ء آزمائک گوشگ ء فن اتک بس اے آزمائک چہ من بوت ء اولس
بلوچی ء لکھ منت کہ آئی اے نزوریں آزمائک چھاپ ء شنگ گت۔

رند ء من پھک بے خیال بوتان کہ من کدی آزمائک نویستہ یاں من
آزمائک نویس ات کت کنان گڑاں چار سال ء رند بزاں ۱۹۷۸ء دوہمی
آزمائک چہ من بوت ء اولس بلوچی ء اے آزمائک اول چھاپ ء شنگ
کت رند ء من سدک بوتان کہ آزمائک نویسی گر ان انت بے من گریان گپت
کنان گریان گر ان ء داں مرچی ء من شانزده آزمائک نویستہ بے من ء
انگت باور نہ کنت کہ اے آزمائک انت یاں چے انت ؟ پر چاکہ یکے وت آزمائک

نویسی ۽ فن گراں انت ۽ دوہمی داں روتج مرچی ۽ منی آزمانکائی باہت ۽ بیچ وڑیں
نگد نبشتانک ۽ چشماتک نہ تیجہ دانکہ من بزاناں کہ منی آزمانک چون انت ۽ من
کجا اوشتانگ آں..... منی خیال ۽ بلوچی زبان ۽ نیسگ ۽ بستریں ٹریجڈی ہمیش
انت ۽ مزنین لہز انک (ادب عالیہ) پیداک نہ بوگ ۽ سبب اوں ہمیش انت پرچا
کہ وتی ازم ۽ تخلیق (Creation) ۽ کچ ۽ کیل ۽ سنگ ۽ پار سنگ ۽ باہت ۽
لہز انت پیمک وتی وانوک ۽ نگد کار ۽ محتاج انت بلے مے وانوک ۽ نگد کار ان ۽
حرام اللہ کہ دانک یے رندنت..... ہمیشکا من گوں جزم ۽ گوشت نہ کنان کہ
اے آزمانک انت یاں چے انت؟ البتہ پنخش کہ من پیراگوشتنگ کہ اے گیگان
انت..... نون شے وانوک آنی سر انت کہ شما ایشان ۽ چے سر پدبت؟ چے لیحت
۽ چے نام دیت.....

اے دانک ۽ من ادا بخشین آں کہ من وتی آزمانک آنی تہا کیں بدلی سدلی
آورتہ ۽ لہتیں آزمانک آنی نام اوں پہ حسن ۽ خوبصورتی ۽ (Aesthetic) ہا تر ابدال
کتہ دانکہ کتاب ۽ چھاپ ۽ شنگ ۽ وھد بیچ وڑیں نزوری یے پشت مکپیت۔ لہتیں
بر اسندگ ۽ زانکار بجدے اے کرد ۽ عمل ۽ شرمہ لیک انت بلے من وت شر
لیکتہ ۽ گتہ.....

نمین وھد یکہ منی آزمانک آنی اولی کتاب یک رنگے ۽ سر جم انت تہ من
انگت اوں کدی کدی منداں پکر کنان کہ اولی آزمانک چہ من چوں بوت نیاں من

چونیا آزمانک نویگ بناکت تہ پسو ننداراں بس ممچک زاناں کہ کساناں ء
 زمستانی دراجیں شپاں مامدام نشت قصہ اشکت گڑاں گونڈوآنی ہاموش ء
 بے توار کنائینگ ء قصہ گشوک ء مدام ہندات ء گوشت ”چکاں بس کن ات پر شا
 کوہ قاف پری ء چاکر چار چمی قصہ ء جنین“ کوہ قاف ء پری ء دیرہ آنی قصہ ،
 انار ہندوک ء سوپ چہمانٹ ء دانک انگت دل ء دماغ ء ہماوڑ تازگ انت
 دنیا ء Global Village جوڑیوگ ء سبب ء فقناز (کوہ قاف) - Cauca
 sus زانگ ء رند ہما حیرانگی (Curiosity) پشت نہ کپتگ بلے قصہ ہما
 رنگ ء نوک ء پتاک انت من ہے ماراں کہ قصہ گوشتگ ء اشکنگ مے دود ء
 ریدگ ، زند ء چاگرد ء یک حصہ یے بوتگ ہمٹکا اے مے لاشعور ء پنخش
 نشنگ کہ دور نہ بیت پری آنی سارت ء نوددرو شمس حیاں من ء قصہ ء سکین
 ء دینت چاکر چار چمی کردار من ء آزمانک پر مائیت بلے قصہ ء
 آزمانک ء نیام ء باز فرق ء تفاوت ہست بلے منی آزمانک نویسی ء بن اصل
 (محرک) چاکر چار چمی کردار انت ء اے ہمک آزمانک نویسی ء مستریں
 کردار انت ء نین و ہدیکہ من قصہ گوشتگ یاں آزمانک نویگ بناکت تہ قصہ
 جمے چاگرد ء زند ء لڈاتگ دور شنگ جاہ مند بوتگ قصہ ء جاگہ نون ٹیلی
 ویژن ، وی۔ سی آر ء ڈش ء کپتہ پر چاکہ اے سیٹلائٹ ء Space AGE
 انت انٹرنیٹ ء کمپیوٹر ء دور انت کجما ء کجا انٹرنیٹ ء کمپیوٹر ء سٹلائٹ

البتہ ماذی کلچر ضرور ہو تگاں..... ۷۷ بیشکائے ہر کس پر نایز انتی نیلی ویشن ،
 ڈش چاربت یاں کہ ٹیپ ریکارڈر ءچہ و عظ اشکت..... ما انسانی نسل ، ہماہر ،
 چہ تعلق داراں کہ آھاں وتی زند ءاے سر زمین ء سر بر اھز ار سال پیلاہ بوگ ،
 دیست ء اشکت..... ء نین نوکیں ہزار ی ء اندر ء زندگ ء سما مت انت.....
 بلے آھاں اے ہزار یں سالان ہج نہ مارت..... ہمارنگ ء واب ء ایمن..... ہج
 کمار ء نہ انت کہ آھاں یاں آھانی گوٹگ میں نسل آں اے ہزار یں سالان چے
 کار ء کار نامہ کنگ ء آ انسانی زند ء کجام معلوم میں دور ء زندگ انت ء اید گہ بنی
 آدم کجا سر انت..... آھانی گشن ، گر ہی ء واری ، بزگی ء بد حالی ، نزوری ء نادر اہی
 آنی اصل سبب ء علت چے انت ء اے نادر اہی چوں دور بنت..... بس چو زند گیں
 لاشانی وژ ازندہ گندگ بلے و ش ء ایمن انت..... اے جاور حال سائیکو تھر اپی ء
 سائیکو Analysis لوٹیت..... بلے مئے گور اسیکا ٹرسٹ ء سماجی سائنٹسٹ ہج
 انت؟ ء پدا من وتی ناتراھیں دل ء پُر سین کہ مئے گور اچے ہست آرکیٹھٹ ،
 فرسٹ ، سائنٹسٹ ، چے کہ من پہ سیکا ٹرسٹ ء گرگ آں..... من ء گیر
 کیت کہ "Maxam Gorky on Litrature" تھا جاگہ یے گور کی گوٹیت
 کہ ماروسی یک مزین کارے کنگ ء رندا یمن ہاں منداں ء من گوشاں کہ ما
 بے کار ء Credential ایمن نشنگ آں.....

نیٹ نین قصہ کس گوش ندریت پر چاکہ مئے بز گراں نازینک، ماتاں
 لولی، گہاراں لیکوئے زہیر گیگ ء چکاں قصہ ء چاچ شموشتگ..... بچندے مارا زحم
 جن ء زاتکارانی حاجت نہ انت..... پیمشکا من پہ و تا قصہ گوشاں ء وت
 اُشکناں.....

منی دُرائیں کردار زندگ ء سلا متیں کردار انت..... چہ وتی زمین ء
 گچین کنگ بو تگ انت بچندے آہانی تر ء گرد ء مند ء پاہ آہگ ء وتی زمین ء و شبو
 بنیت..... وتی کردارانی ترینگ ء گردینگ ء مس داں کجام ہد ء سوین بو تگ آل شما
 وانوک گوشت کن ات..... شے لکھی مین دانک..... من محنت ء مُرد.....

رزاق نادر

بدی نین لرزگ

گلین گلباک چه بلو کین بتی آل مدام بلان..... حورانی ، مہلب
 مینتگین ملغورال آتار..... شربانی رنگ رنگیں شیشگاں شیشار..... خدائے
 حورانی گوش و کنداں بازار..... عیش و نوش و مجلس آل وش بارآت.....
 بے انشپی گلین گلباک چه بلو کیں بتی و چر اغاں زبہر..... سیاہ و
 تہار..... چو خداہانی قاہارین دل و پیم و سیاہ و گارآت..... انشپی گلین
 گلباک و تہا حورانی شیر کنیں توار و گوش و کند و بدل و خداہانی ظلم و زور و ہر
 جان بو مگین لکھاں بے گناہین حواء آدم و ارواحانی چلا پلی آت..... ایذاوار مگین
 ارواحانی توار چو شد و گون و روع و پیم و ہر مناک آت..... چرے نواہاں خدا
 درہگ و لرزگ و لگ اتنت.....

انشپی خدا بے واب اتنت..... آہان آوشیں دور و باری مارت
 آت..... آہر مت گاریں پر شتگانی قطار..... گرد سر و لڈو کین حورانی رم.....
 نین ، ہج نہ مانیت..... آہاں پہ شینکین ایتے و مشرق و ہمگ و چارت..... داں

روحِ رُزگِ اے انگت و ہد بازات انگت چم پچ باز کم ات آہانی تاہو دیں
دل اے بودکت بے داں کد ؟

شپ وتی سیاہ اے شپ نمب مینتگین ملگوراں نز آران ات
رژن اے مملین دیم در اوان ات شپ اے سیاہ اے بزیں ہیکانی نوان اے استال وتی
کسانین رژن اے تالان کنان اتنت اے تماری اے سبب اے وتی جو نگین رژن اے
گل اے شادان اتنت بے و ہدیکہ شپ اے وتی کٹلین مود نز آرت اتنت اے استالانی
رژن اے گل گوں پشومانی اے بدل بوت صحب اے روشن چیدگ رُست
صحب کہ آجوتی اے آزادی اے مستاک انت
روح اے بک دات روح کہ رژن اے بنزہ اے سر چمگ انت
باریں روح اے راہ مشرق اے تاہز انتیں کور اے کڑیں پر شتگاں زانت اے چم پچی اے چنکس
دارو اے درمان پٹکان ات بے کئے بزانت اے چے بزانت۔ کہ روح اے راہ
مشرق اے کور اے کڑاں، شپانک اے جاہلاں، کوہ اے دمکاں، چے کلوه گون ات
کئے آہان اے سر پد بخت کہ آوانی سر اے بھگین تاہز انتی اے ہزار سالی نین جمبر بُرگ اے
انتنت شادہ کن ات۔ صوت اے نازینک جن ات۔

گول روح اے رژن ہوار مغرب اے نیمگ اے یک شہم یے اے شینگ
ہست اے شہم مک بوت، اوشتات سرے زمین اے سرے آزمان اے
شہم اے چہ اسپیت پوشاکین مردے دراتک ہدات اے پر شتگان ہدکت

بلے میزان میزان ء ہے نرس گار بوت..... تہ پر شہدین مہلوق آئی چپ ء
چاگرد ء مج بو ان بوت انت..... چہ مچی ء کیے پُرس ت ”واجہ چہ گجاکائے“

”چہ مغرب ء“ کماش ء ذرائینت

”تئی نام“

”زانتان“

”عجب میں نام ء“

”ھئی“

”پہ کار ء کاسرے ء بارین“

”بلے“ کماش ء مچی ء نیمگ ء ہورت چارت ء ذرائینت۔

”چے کار؟“

”خداہانی بورینگ“

”چے؟ چے؟ خداہانی بورینگ“

”بلے“

”کاراوں عجب“

”بھئی“

”بیت نہ کنت“

”بیت“

”سنگ و سر“

”بلے“

”چوں باریں؟“

”بندات و عزانت لوٹیت..... رندا عشق..... و پیدا جنون.....“

”سرپندہ بیتاں“

”بزاں دیوانگی لوٹیت..... چہ کوہ و عوت شیر در کیت“

”بلے..... سروں تاک و کیت“

گُرے دانک و کماش گار بوت..... مچی و سر اشہم یے تالان بوت.....

گوشے زمین جمبات..... گلہاگ جہرت..... خدا گرگ و لگ اتنت..... چہ ہما

روح و خداہان و لدی نین لرزگے کپتہ۔

اولس

اگست ۱۱۹۷۴

زامر میں زند

بشام ات..... بشام بے شام..... شہہ جن پہ شام گہہ جن بے شام..... چے نیمگ
 ء روج لہان ات..... چلیمگ ء جمبر ء پٹہ بُست کنان اتنت..... خمرین ساہت
 یے نہ گوست کہ جمبر ال دگ پتات..... میران چہ و اب ء در یہہ گت.....
 اکتین در تگین پاک ء بندان ء کانٹین چمان ء لتاران ء کماشین

میران توارکت ”لبا گرام جان۔ شنکوں جمبر ء چاربارین“

”لبا جمبر ہمیش انت گواران ء پیداک انت“ ساہت یے رند ٹھن ء
 کلنڈیس دوتی مین کل ء پتران ء بر نگلین ورنما گرام جواب دات

”کور گوزانی مدگ گز ء انت..... بے گاراں ماڈل گوز..... سومری

بزگ منی سواس ء شال ء چاربارین“ چہ کل ء در آیان ء میران گوشت۔

زال کہ چو صد سالی مین بیمار ء ات..... وتی در تگین پُول چرائے

سریگ ء گیش ترچک ات سرائت..... ء پٹ ء ہنڈ الگ ات..... وہدے سواس ء

شال ء نہ دیت آنت تہ گوانک ءے جت ”بچاوتی پس ء سواس ء شال ء
نگندے“

”نالما..... ترایات نہ یت..... پیری چہ ملک ء (زمین) من پرزونگ
آرت، شال ء سواس تراوات آنت“

”نہ کرتہ تراخدا یا..... بارین کجائش کرت ءے..... نون اے مرد منی
سل ء نہ کشیت“ پیر زالیس سومری گوں پریشانی ء گوشت۔

ماس ء زھگ ء سر بنگ ء جت بے شال ء سواسان ء درایوگی نہ آت
درانہ بوت آنت.....

نین جمبر ء گوات اول احت ءرست ء شلگ ء اول ایردات.....
”گہر و شوم زوت چار..... ترا د سنگیر بہ جنت گوں شوم ء دپاورین پس ء
..... من چنکس پیر گوندینتہ کہ شامہرت یاں خدا منی پردگ ء جمل ء کنت.....
بے نہوخت..... اے چے حال ء شامن ءر سینتہ“ پیر زال ء پٹان ء گوں بے
زاری ء گوشت ”جمبر کہ کیت شے چیزے نا چیزے گار بیت..... بارین کجا
کرتے..... منی ء وتی دیم ات سیاہ کرت..... نون واجو من ء نہ کشیت“

”کل اندر ء آیان میراں توارکت ”دیت اتش“ ”نالبا، تو منی
سواساں پاداکن۔ من شپادا کائین“ گہرام گوں ترس ء لرز جواب دات۔
”ہوڑے گندہ ماس ء زھگ..... کجام روج ء خدا من ء اچ شما آجو کنت..... پیر

مردے اُن..... صوبہ ہیکہ جنخل جنین..... بلے جی پہ بیج..... کا ء کو آں کپکے
 اُن..... اداہرچی کہ کیت اُف ء اُف بیت روت..... منی ساہ سہکپتہ..... خدا شے
 ساہ ء بجیت میراں گوں زھر ء گوشت

”اماچوں کنناں..... وت وتی چیزاں گار کئے..... زھر اہمتائے“ زال ء
 درائینت

”بس کن ڈے گندہ جن مین دپاور“ میراں وتی پاگ ء الوڑینان ء
 زھر ء گوشت

”تو پچی من ء ماڑی آں نہ مڑتہ کہ من ء ہبر کئے..... عمرے گوازینتہ
 چہ تو سیاہیں گڈرے نہ دیستہ“ سومری اوں گوں توش ء گوشت۔
 ”گندین شر ء تراپچ ء لاپ کرتہ“
 ”من وت ہذمت ء واری کرتہ“
 ”دیستہ تئی ہذمت ء را“

”دیستگے ء دگہ“ سومری درائینت

”دپاوار..... کچک..... دپاور..... گندہ جن“ میراں توش گپت۔
 ”لکھہ یے نان ء سیاہ ء گار اُن تئی دست ء..... سیالانی تما کے سیال ء
 نام ء دپ اُن“ آستونک ء دامن ء ارساں ء پھک کنان ء ذال ء
 گریت ء گوشت

”من گوشین دپايدارنوں“ میران کمین جمل کپت..... چکے گوں گرام
 پترینت ”یورواں زے گندہ ماس ء زھگ..... تھئی پہ من آپتگی یے
 نہ کئے..... بلوچ کور نہ بوتگ انت کہ گوشنگ اش کہ دوپاد ء ماس ء شر کن چار
 پاد ء پس ء“

ہور چو مشک ء دپايله ات..... تماری ء اول مان شاتنگ ات دوئیں
 پت ء چک تچان اتنت..... تچان ء گرام ء خیال اتک نہ زانین پت ء مات چیا
 ہر انت..... ء من ء اول جبر دینت..... منی خطا چے انت..... ننگار کنین.....
 دار چینین..... کاہ کنین..... بے انگت پمن زھر انت..... اے چوئیں جیرہ ءے؟
 نین آملک (زمین) ء سر اتنت.....

”کوڈال ء بزور شہہ لٹ ء بگرد“ پت ء تو ارکت

گوں ملورین دل ء آئی کوڈال زرت..... لٹ ء سرا چکرگ ء لگ
 ات..... آپان ء جمبے مان ات..... دمانے ء رند ملک (زمین) لٹ ماں لٹ بوت
 گرام پت ء راگوانک جت ”لبباسک ء بہ جن آپ سر رتچ کنان انت“
 ”ناڑے..... امبران لٹ سک کار انت..... تو یورو کسانیں لٹ ء

بگرد..... شہہ لٹ ء من وت گردین“ میران درائینت

گرام کسانیں لٹ ء شہگ ء رھادگ بوت..... دور نہ شتگ ات کہ
 جمبے بوت..... رندا کو کارے رُست..... آتچان ء اتک داں شہہ لٹ پُرشنگ
 ات ء پت بیگواہ ات.....

صوبہ گوں پر شنگ مین دل ء اسی میں چہماں گہرا م لوگ ء سر چیر
 دات زالیں سومری موتک ہناکت زارے جت دیے ہا کین
 کت سر گئے درت مودے گانڈکت انت پشے چاک
 چاک کت بے ہزار مراد نہ یتک پُرس ء سکی روچ ء چہ ہزار مراد ء
 آہگ ء پیک نامیت و تاراجنان پر و شان زالیں سومری کو کارایت ”اڑے
 شوماں کئے مناجنت کئے منا گو شیت کئے منازاہ ء بدکت کئے چمن
 زہر بیت ء کئے منا و شان کنت اے زند پہ بے وشی ء زہری چوں
 گوزیت ؟ چون گوزیت اے دراجیں زند ؟

بے مخلوق چرائی موتک ء زارہاں بے کمار طرنج ء ہیرات ء ورگ ء
 مشکول اتنت

اولس

جون ۱۹۷۸

فیصلہ

شام و وہد و مدام گوں یک و دو ہمراہ و ٹیلاپ کنان و میل یے کساس
 و شتاں دانکہ بے سیتیں وہد کمین بجزیت و بدل بو متگین صاحب و ڈوبارگ و
 دل و زنگاں بر سچاں پر چاکہ آئی کرد قول و جمادار لیویز و ہما سنگت و وڑا
 ات کہ آئی وتی دو ہی سنگت و رگوشٹ اگاں مں تنی لوگ و بیاہاں تو من و چے
 دیے و تو منی لوگ و بیائے پمن چے کارے

وہدے ماسر شپ و و اترکت تہ تماری و مانشاگ و سبب و آسند و زند
 و سچہ مین نشانی گار و گوریوت انت و ہمک نمگ و مرگ و وڑین بے ترک و
 تواری و ایردات بے آسند و دو پنخشین چیدگ ہست اتنت کہ آہاں
 اودے اہکی، تماری و بے زندگی و سر ازند و گواہی دات۔ چراہاں یکے مستریں
 سردار و ادیرہ ات کہ چہ آبادی و دور گستا و جتات کہ آئی سر اہر شام نوکاپ نامی
 مین مردے و پے دو و ہد و نان و چراغ لاکینت و دو ہی سردار و ماڑی کہ آتماری
 و اول در پیش ات کدی کدی و اتری و وہد و کہ ماڑی و جلی روک درا
 بو تننت تہ ماہے گمان کت کہ یان سرداروت چہ کراچی و اہنگ یاں کہ آئی
 دو ستین مہمان یے پے شکار و اتکہ آوت کراچی و جاہ مند ات پر چاکہ اود ازند
 و ایدگہ آسراتی آل ابید انگریزی تعلیم و آسراتی اول پے پچاں ہست ات

انشیپی و اتزی و دہد و ماد بیت داں ماڑی و بجلی روک آنتت مدام
 وڈا، ہے گمان کت کہ سردار نک و گرگ و اتکے یاں آئی دو ستین مہمان یے
 شکار و اسنگ بے ہند و رسگ رند معلوم بوت کہ مئے نو کین صاحب اتکے
 نو کرمی و محکم کنگ و ہاتر ا بے ورگ و شام و دیم پہ سردار و ماڑی و رواں
 یوتاں سردار و کسانین برات سلیم مئے پجارو کی گوں نو کین صاحب و
 کنائنت نان و سرانو کیں صاحب و وتی پالیسی در شان کت کہ آلام و
 (کرپشن) ہلاپ انت ظلم و زور اکی برداشت نہ کنت و دیمروی لوہیت
 نان و چہ رند ما سردار و لوگ و پہ صاحب و بسترگ زرت و سیٹ ہاؤس و
 اتکس صاحب و ٹاپنگ و رند من گوں ہے فکر اں وتی نپاد و سر ادر اج
 یوتاں کہ صاحب و ظلم و زور اکی و ملام و و لگوج کنگ و گپ عقل و نندیت
 بے دیمروی و کار صاحب و دست و چوں بیت و ہدیکہ اے درگت و مئے محکمہ
 و مارانہ فنڈ دا تگ و نے کہ اے مئے کار انت بے صاحب و راجو میر و
 شنک وے و کچ پر نیست

وتی گوشن و ردا صاحب و علاقہ و راجہ سردار و دا تگین و چہ غیر
 قانونی مائینگ و زراں پنش ترقی دات کہ لہتین جاگہ و سائن بورڈے میک
 کنائنت ٹرک وے بیگارگت و سنگ وے لوٹائنت ہے سنگان و وتی دپتر
 و یسٹ ہاؤس و کچائین ٹریکانی دوئیں شیمگ و مک کنائنت و آوان و چون جنا

نیت اُنت..... ہیکاری ٹریکٹراں چہ دپترہ کرے کشے تراتے ایشرکے در
 کنا نیت اُنت..... شمائے کاراں بلے ترقیاتی کارمہ لیک ات..... بلے علاقہ
 سردارے ہجر داں گریبے کارے کار ساڑات اُنت..... ہیکمک اول پمخش کت کہ
 داری اُنت، آپی اُنت، اُنت کاہی اُنت کاہ اورت..... صاحب اُنتے رنگ اُنت
 مہلوک اُنت اترقی اُنت راہ اُنت رہند ان سوگمہ کنگ اُنت چیدگ اُنت کت..... نین چد اُنت
 رنداں اگاں لس گرہیں مہلوک ترقی نہ کنت گڑاں ایشی تما صاحب یاں سرکار
 اُنت گناہ اُنت میارچے.....

یک روچے گپ گپ اُنت صاحب اُنت درشان کت کہ آئی سی۔ ایس۔
 ایس ٹاپ کت اُنت افسرے..... بلے آرا حکم ہلائینگ اُنت بہ ونہگ نیست..... پرچا کہ آ
 سیدے اُنت ظلم اُنت زور اکی اُنت سک نا پسند کنت..... بلے ما اُنت گپ اُنت حیران اتیں کہ
 مئے انصاف پسندیں صاحب اُنت داں روچ مرچی اُنت نہ وتی نان وارت اُنت اُنتے کہ
 وتی بستر اُنت سر ویت اُنت.....

بلکن اُنت مدام سردار اُنت مہمان اُنت..... گوشے لوگ اُنت چکے اُنت..... بے
 ریائیں و ہد جنز ان اُنت..... راست اُنت ناراست اُنت پدر کنان اُنت..... پاک اُنت پلپیت
 اُنت گیشیان اُنت..... بلے گلزمین اُنت سربرا کس نہ نیت کہ من رد اُنت اُنت راست
 اُنت..... اُنت انسانی زند اُنت جنڈ اُنت مسترین جیرہ ہمیش اُنت کہ آہ راستی اُنت پہ وس نہ
 نیت..... مدام جول دروشین واہگانی رند اُنت رُمب..... ہیسک اُنت ہپان..... تچان

..... سرگردان انت..... آراہیدے وتی واہگال بیج راستی تیم ء نہ بیت..... ہمیشہ
انسان داں روچ مرچی ہشک ء حیران انت ء نہ زانت کہ راست انجام ء روکنے
انت..... بس وتی واہگانی پرستش ء کنان ء رھا دگ انت.....
خدائی کنگ چوں بوت کہ یک اناگاھے ء سردار ء پرمان ء پدالبتیں
بزگراں سردار ء یک یاغی یے..... محمد حسن ء آئی ونڈ جواب گت..... معاملہ داں
جنگ ء پنگ کشوکانی ء سر بوت..... وہدے محمد حسن مارت داں سردار آھان ء
میٹریگ ء انت آسر کار بزاں صاحب ء سر بوت..... انصاف ءے لوٹت.....
انصاف ء کرسی ء سرانندوک صاحب ء وتی کوٹ ء ثانی شریعت
انت..... شاکاران ء گٹ ء صاف کت ء درائینت ءے ”من مناں کہ تو حق
ء سر ءے..... گوں تو نا جاہوگ ء انت..... بلے تو صبر بکن“
وتی درتگین چادر ء دیم ء صاف کنان ء محمد حسن درائینت ”بلے واجہ داں
کہ؟“

صاحب ”داں قیامت ء..... ادا حق ء نہ رسگ ہے ثابت کنت کہ
دیما قیامت یے ہست۔“
گرے دانک ء نندو کین مردمانی سر یجبرے چکرات بلے پد ء آپوہ بوت انت کہ
صاحب حلال زاد گئے..... ء قیامت ء سر آئی ایمان بختہ انت.....

بلوچی

مارچ ۱۹۸۸

واتری

من ۽ عمران ہم جماعت آتاں من آرا چما روج ۽ زاناں کہ آئی
 پت ۽ کوڑہ نین امر وزیلہ گت ۽ آخرت ۽ سفر ۽ رها دگ بوت آروچ ۽ آسک
 ملور، مونچا ۽ غمگین ات ۽ گون ارسی نین چمان گریوان ۽ گو شان ات کہ نین آئی
 شب چوں روج بنت و ہدے پت ۽ حیاتی ۽ آکھہ ۽ نان ۽ محتاج ات
 عمرانی پت میر پیرک وتی علاقہ ۽ میروانی قوم ۽ ٹکری ات وتی
 ورنائی ۽ روچاں سیرین لاپ ۽ شمین نامے داشت ۽ ۽ پنخش کہ و ہد گوزان
 ۽ آپیر یوان ات ہے رنگ ۽ آئی روزگار اوں چرائی بال کنان ات روزگار ۽
 جی ۽ آئی نام ۽ توار اوں گار یوان ات یک روچے اتک کہ ناپرائی نان پشت
 کت ۽ نہ نام آپائی پائی ۽ محتاج بوت۔ ہے محتاجی ۽ آئی امر وراثت ۽ مادر ۽
 پدرین گلزمین ۽ باہوٹ بوت مات کہ آئی شائیتیں سینگ پہ ہمک گریب ۽

امیر ء چنانت بے پہ مات ء نو ارگ ء نہ گریب ء دل گو اہی دنت ء نے کہ
 امیر ء دست گیر کن انت بے پہ مات مات انت آکس ای تیم بردار نہ بیت
 ہر کس کہ پرانی کنت آوڑے ناوڑے ء پہ و تاکنت

کلین بچانی پیامات ء کو ہیں سینگ ء ر مبان ء عمران دہ جمات در برت
 ء کالج ء داخلہ زرت کالج ء ماسختان برے برے آرا میروانی ء نام ء توار
 کت گڑاں آسک ناوش بوت ء گوشت کے ”یار میروانی ء بدل ء من ء بلوچ
 بگوش ات پرچا کہ چہ قبیلہ بے ء من قوم ء فرد بوگ ء رانیکی فہمین ء
 انسانیت ء شمگ ء گامیج بے زانین“

ہے رنگ ء وہد مارا گوازیناں دیم پہ مرگ ء بران ات ء ماوش
 اتیں کہ مادیماروگ ء نین روچے ایم۔ اے کنان افسر جوڑباں
 ہے بے سیتیں نپاں جیراں، نیستی ء شمگ ء گاماں جنان، وتی عمر ء لہتیں سالانی
 عوض ء من ء عمران ایم۔ اے کت ء ملازم بوتیں

نو کری ء سبب ء من ء عمران داں مزین مدتے ء ڈیک نہ
 وارت بے من ایٹکس سر پد اتاں کہ آشال ء اسٹنٹ کمشنر مان احتگ
 پہ کار ء کار سرے ء یک وہدے اناگت ء منی سر شال ء کپت ناگتہ خیال
 اتک کہ عمران ء بجنڈاں سر ء سوج ء رند دیم پہ آئی دپتر ء رھادگ
 بو تال دپتر ء دپار سگ ء رند خیال اتک داں بورڈ ء بچاراں چومہ بیت

دگرے ۽ دپتر ۽ بوپتراں..... وہدے بورڈ ۽ شینگ ۽ چم شانک داتاں داں
 ”عمران میروانی اسٹنٹ کمشنر شال“ نبشته انت..... حیران بوتال کہ بورواں
 مہ رواں..... ہے فکر ۽ گلانش اتال کہ عمران دراتک..... من ۽ دیست ۽
 ہورت ۽ چارت..... پداشت وتی گاڑی ۽ نشت.....

چماروچ ۽ من پوہ بوتال کہ مردم چیا جمع ۽ تفریق بنت ۽

بلوچی

جون ۱۹۸۸

گاریں تاک

آئی پکرکت داں آکسانین میتگ ء مردم عجب آتنت ء میتگ اوں عجب
 ات عجب چش کہ ایندگہ میتگانی مردماں کہ ونت آزانکار جوڑ بوت انت،
 وتار ء وتی راج اش ہجہ آورت ہے پجارگ ء سبب ء گوں ایندگہ انسان ء
 براہندگاں شری اش مٹ بے آیتگ ء مردماں کہ ونت وتارادل ء اش
 بُرت کہ کئے کئے انت ء چے انت؟ چش کہ آئی کستریں سنگت امین

آئی امین ء رہد ربری کت ء وانینت وہدے امین دہ جماعت در
 بُرت تہ آوہداں آوت یونیورسٹی ء وانگ ء ات کالج ء داخلہ زورگ ء وہدے
 امین ء بسترگ آئی سر ء مہر آتنت بے وہدے کہ امین۔ ایف۔ ایس۔ سی
 کت تہ گشت ء گوشتے کہ سائنس وانوکیں طالبان ء باندنہ انت۔ گوں آرٹس
 وانوکیں طالبان گپ ء تران بکن انت چرے دانگ ء آ وانگ ء حیران
 بوت ء کمین دلپروش اوں آئی حیاں کت داں بلوچ قوم ء سیاست ء یلہ

بخت۔..... پرچاکہ اگاں ایف۔ ایس۔ سی ء ڈگری کس ء ر اچو بدل عمت کنت
گزاں مستریں چیزے چے کردار کنت..... بے رند ء پکرنے کت داں یک کسے
ء کرد ء آبا مد انت چشم کنت.....

ہے رنگ ء دگہ سچے حمید کہ گرائی اوں آئی وانگ ء زانگ ء جہت ء۔
مدت ء کمک سنگ ات خرات ء گوشت کہ آ کر یکے..... بیمار ذہنیں
مردے..... اے دانک ء اوں آراچہ راہ ء گمر نہ عمت..... دگہ سچے عارف کہ
گرائی آئی کمک ء مدت سنگ ات ء آنون ایس۔ ڈی۔ اومان احنگ ات کو منٹ
ئے سنگ ات کہ گرا ذلیل ء کئے سنگی کنت کہ وتارا گاڑی یے اوں نیتے ء مدام
لوکل بس آل سفر کنت.....

چرے دانک ء اوں آد لپروش نہ بوت..... بس وتی تاوانند گین پت ء
گپ ء گیر آورت کہ ہر کس وتی وتی مکان ء روت.....

وہد میزان میزان ء کنزان ات..... ء وتی بچی ء ندر گ..... در چک
ء دار..... آپ ء آپدار..... شیب ء کور..... بیٹ ء میر و نشانی اواری ء مرد ماں اوں
بدل کنان ات کہ دگہ برے ماسٹر نورا ء اسٹور ء آئی عارف دیست.....

گپ گپ ء آئی ہدست ”ترمت ء کدی روئے“

”پوشی“ عارف در اینت

”اگاں ہند بوت تہ من ء اوں برے“ آئی گوشت

”بالکل ہندھست..... تراالم برال“ عارف جواب دات

روگ ءِ صعب ءِ آمہلہ پاد اتمک تیار بوت دانکہ سمالانی صاحب سماک
 مہ بیت پر چاکہ عارف ایس۔ ڈی۔ او بوگ ءِ رند سمالانی اول جوڑ بو تگ
 ات..... داں ہشت ج ءِ ودار کنگ ءِ رند عارف نہ یتگ تہ آئی عارف ءِ لوگ ءِ
 ٹیلی فون کت.....

دوہمی شنگ ءِ جواب رست ”سمالانی صاحب ءِ شش ج ءِ تربت روانہ

بو تگ“

آئی گوں شکستیں دل ءِ ریسور ایر کت..... آراوتی ناوانند گین پت ءِ
 گپ یاد اتمک کہ ہر کس وتی پت ءِ چک انت..... آئی مارت داں آوشتات نہ
 کنت..... آشت..... چر ءِ لگ ات ءِ مارتے داں آئی وتی گراں قیمتی یمن وهد
 جوں گوں بے پاند گین سیاست ءِ برباد مکت..... اگاں ناتہ مرچی آئی اول سی۔
 ایس۔ ایس کنگ ات ءِ عارف ءِ محتاج نہ بو تگ ات..... چرے مارشت ءِ آئی
 چمانی ارس در اتمک انت..... ہے وهد ءِ آئی لوگ بانک اتمک..... آئی وتی ارسانی
 چیر دیگ ءِ اخبار زرت ءِ ویمکت

”شے روگ چوں بوت؟“

”عارف شتہ“

”اتراچوں بارت..... کئی چک انت کہ تراہمراہ بخت“ آئی لوگی ءِ پدا

گول زھر آکوشت.....

”بھال حانی شازانت..... بے ماوانندگ بیچ نہ زاناں پر چا کہ شامردم
ونگ ء ماھشک ء کتاب در بر تگ“ آئی پنخش جواب دات گوشے آئی تو ارچہ زر ء
گب ء چیر ء پیدا ک انت.....

لوگی ء در آھگ ء رند آھیالانی زر ء کپت ء گیرے آورت کہ آھاں مدام
قوم ء نعرہ جتہ..... ء قوم ء پر زندانی حال اش انت کہ کسے پہ ڈگری..... کسے
پہ گاڑی ء کسے پہ نوکری ء بدل بیت..... ڈراہ دروگ..... سیاست.....
سوشلزم..... قوم..... سماجی انصاف..... سچہ بناک..... نعرہ..... ذہنی عیاشی ء
وسیلہ ء ذریعہ..... خیال ء ٹالینگ ء آبازار ء شت..... بے وش ء نہ یتک.....
پدالوگ ء و اتریوت..... روگ روگ ء گوشے آرا چیزے یاد اتک..... آئی گام
ترندیوت انت..... لوگ ء رسگ ء رند آئی مار کمزم ء سوشلزم ء سر اکتابان ء
تالان ٹکت..... ء پٹ ء ہنڈے شروع کت..... کتابانی تاکان ء لیٹینان لیٹینان آئی
مارت دال چو توند انت کہ یک تاکے منگیال چہ بن ء گار انت.....

کاروان

۲ نومبر ۱۹۹۰

بنی آدم

”گہار کوآن ءچوں تاجینت وری“ گوں وتی سجتاں ہوٹل ءتوک ء
 پتران ءدو شنبہ گوشت ”اڑے، اڈو..... قادو..... ناگوچے وار تے لد لد“ ٹیبل
 ءسرا نندان ءدو شنبہ پداڈرا اینت ءاوشتا ہنگین سیرا ءآرڈردات.....
 ہنہ پداکھ کماشیں مردے زہرا ہر، رمان ءاللہ والا ہوٹل ءتوک ءپترت
 ءہما ٹیبل ءہنگ ءشت..... وتی سر ءمشدی دزمال ءدور کنان ءگوں زہرا
 گوشت ءے.....

”اڑے شمارا عرش ءکرش جنات، گہار کوآں..... شماسجہ مین پاڑہ پوز
 ءریننگ..... ما اوں ورنائی ءوری شدت بو ہنگین بے حیر و نہ کہ چوشا“ ٹیبل ء
 سرا نندو کین دو شنبہ ءآئی سنگت آنی گوش ءبرا گوشے، مورے ءاوں نہ
 وارت..... کماش ءدیت داں کس آئی کمارانہ انت آپدا وتی مشدی دزمال ء
 ہندان ءرمان ءکپان ءچہ ہوٹل ءدراتک..... ”مے پتانی وھد ءوری کس
 چومست نہ بیتگ..... گلو، پنجابی، پٹھان ءبگرداں میانوالی ء“ ہوٹل ءپادآیان ء
 دو شنبہ گوشت

”ہو واللہ..... تئی دبئی ۽ روگ روگ ۽ کمال بیت وری..... قسم
 انت شرین بکن بازی یے بیت جیزو..... مئے طبیعت کمش عمت، لالا تو..... قسم
 انت کدائے“ اڈووتی ہر تین چمان ۽ کانٹ کنان ۽ گلاشت۔ رند ۽ ہر کس ہر
 کس بوت..... ۽ اڈو ۽ گلاشگ ۽ پداو و شنبہ کار ۽ روزگار ۽ ہا ترا دبئی ۽ شت..... آ
 دبئی ۽ شرین کارے ۽ روزگایے مان اتمک بے سک بے چاڑ ۽ نہ و ش بوت.....
 چہ نہ و ش ۽ سبب ۽ چو جک ۽ آئی سیاہیں دیم گیش تر سیاہ تر ات..... کسان ۽ بُری
 میں پونزے گوشے چہ بے تاہیری ۽ گیش تر کسان بوت..... لونس ۽ چہ
 دائی زہر ۽ شر تر لونجان بوت انت..... آئی سیاہ ۽ زبرین دست بے خیالی ۽ وهد
 بے وهد چسنت بوت انت گوشے گوں کسے ۽ جنگ ۽ دعوی انت.....

آر ادبئی بہ و ش نہ بوت..... دل دبئی ۽ ہج چیز ۽ نہ لگ ات.....
 نہ ساپ ۽ سلہہ مین بازار..... نہ بیگاہ ۽ در ایگیگین شیر دروشمیں شرر نگیں کاڑانی
 رم..... نہ بہشت رنگیں بار..... ہج مان یتک آرا..... نہ شیخ ۽ دائگیں نوکین
 گاڑی..... نے شیخ ۽ دائگیں ایر کنڈیشنڈ ۽ کار پیٹنڈین لوگ گوں ڈش ۽
 ٹیلی ویشن ۽ نے کہ دبئی ۽ امن ۽ ایمنی..... بس آبے تاہیر ات..... ۽ ہے
 امن ۽ ایمنی ۽ گوشے آرا گیش تر بے تاہیر کر تک ات..... آئی سنگت ۽ ہمکاراں
 کہ آرا پریشانی ۽ بے تاہیری ۽ دیست تہ آواں ہے مارت کہ دو شنبہ ۽ ملک ۽ ماہ
 دروشمید دوست ۽ ولد ارے ہست کہ آئی جتائی ۽ دوری ۽ آچو پریشان ۽ دلوارگ

انت..... آئی وت اوں نزانے کہ آئی پریشانی ء سبب چے انت؟ بے گوشے آئی
چیزے گارات.....

وہد گوزان ات..... روتچ پتنگ، ہپتنگ، ماہ، ء ماہ، سال یوان
انت..... بے گوشے گوزو کین وهد ء راولوں دوشنبہ ء بے تاہیری ء پریشانی ء
بچ وڑین دارو ء درماں ماں پتنگان نیست ات..... دبئی ء دلکشی ء خوبصورتی ء آرا
چوتی شہگ ء نہ چک ات ء نہ برت..... آئیڈ جسٹ نہ یوت..... دانکہ چھٹی آل
واپس اتک ء گوں و تا منبر نین ملکت ء مالے آورت ءے..... لوگ ء مردم
سک وش یوت انت ء آ اوں بے اندازہ وش یوت گوشے چہ بندی جاہ یے ء
دراسنگ ات.....

وہد ء بانور دیم ء روان ات..... گوں و تا ساہ ء ساہداران بران
ات..... دوشنبہ ء چھٹی آل کم کنان ء آئی پریشانی آل و د بنان ات دانکہ ہما
رُگیں شام اوں رست کہ آئی بانگواہ ء دوشنبہ ء دبئی ء روگی ات..... آشپ
ء باز دیر ء لوگ ء، و اتر یوت ء و تی کلنڈین تحت ء سر اچک یوت..... چہ
پریشانی ء آرا و اب نیاہگ ء ات..... روگ ء ہیال ء گوشے آگنوک تران
ات..... پکر کنان ء بے تاہیری ء آئی دست و تاوت چست یوت انت گوشے
گوں کسے ء جنگ ء دعوی کنگ ء ات..... چمانی پر پتنگ ءے اوں گیش تر و
ڈت..... آئی پکر کت داں کد ادبئی ء صاپ ء سہلہ نیں چاگرد ء پہ امن ء ایمنی

زندگوارینت..... شیخ و داعین ول فرزندہ امیر کنڈیشنیں بندی جاہ و آواں کد
 پہ ملوری وتی روچاں تیر کنت..... گوں ہمے فکر و گشتے آئی، بے تاجیری گیش تر
 و ذات..... چہ پریشانی و آپاد اتک ٹیلاپ کنگ و لگات..... تماری و احساس و
 آراتا ہیر رست آپد اتک و وتی کلنڈیں تحت و سر اچک بوت و وتی زند و بے بر
 حین دست و پنخش مچ کت انت گوشے آئی گڈی فیصلہ کت کہ فون دبئی نہ
 روت..... ہمے وہد و ملا و فجر و بانگ دات..... آراملا و توار و پنخش بد آہگ لگ
 ات گوشے اگاں ملا نزدیک گورائو تین آئی ملا و راگٹ گیر کنگ و ٹنگ ات.....
 چہ ملا و توار و آئی بے تاجیری پد اچست یوان یور ن دانکہ ہمے وہد و کیے و آئی
 دروازگ جت..... پد ازور زور و جنگ و لگات..... بے دوشنبہ دروازگ تیج نہ کت
 دانکہ بالی گراب و وہد گوست..... نین لوگ و مردم سجدہ پاد اتک انت پریشان
 بیت انت..... آھاں دروازگ دال زیر و زور زور و جت بے دروازگ تیج نہ
 بوت..... آخر لاچار آھاں دروازگ پر وشت..... دال دوشنبہ تحت و سرو پتہ جم
 ئے زڑگ و اتنت..... ہمے شر و شور و کر و کش و رند پاڑہ و سجدہ کین مردم مچ
 بوت انت..... بے ہرج ہبر و حال و جت و پورس و جواب و آئی تیج نہ
 گوشت.....

دانکہ مینگ و کماش و ماستر سلیمان پُرسٹ ”شرانت بلاتونہ رُوئے مرو.....
 بے کانہ کراب و چک انچو و اجوش تو چیا دبئی نہ رُوئے وتی روزگار و سرا“

گوں اے دانک ء گوشتے دو شنبہ ء دل ء بودممت آپا دانک ء لم لم
ء گوشتے

”اگاں من بجوشاں گڑاں شامں ء زور دیم نہ دی ات ناوری“
”اڑے دیم نہ دیاں ترا بلکن ء تئی پسند ء جنک ء اول ترا سوردیاں
بے کانہ کراب ء چک بجوش تہ سہی“ کماش سلیمان سچہ نین مخلوق ء شنگ ء
گوں سوب مندیں چہماں چاران ء گوشت۔

”جنک ء سوچ لالا آئی کوئی روگ ء ملکے“ دو شنبہ پسودات
دو شنبہ ء پیرین پت ہدا اوشتاگ ات چرے پسو ء آراسک غصہ
اتک ہمشکا آئی زہر ازہر ڈرائینت

”اڑے گہار کو، چے انت زانا ملک ء را“
دو شنبہ ”وری کوئی ملکے نہ جنک، نہ جیرہ یے، نہ دزی نہ دازی نہ
کوکار، نہ صلوات مارا وش نہ بیت لدد چشین ملک ء“
گرے پسو ء سچہ نین اوشتاگین مردماں یک دگر ء راجارت ء پنخش
خاموش بوت انت گوشتے اے واہگ ء آ سچہ شریدار اتنت

آساپ

اکتوبر ۱۹۹۲

کلا شکوف قلم عزیز مین

گدان ۽ جنگ ۽ رند آتک وتی لوگ بانک ۽ چکانی کرا حاکانی سرانشت
 ۽ پداوتی کمکین ۽ شینگ ۽ شانگ میں سامان کہ لہتیں کمل، یک دستی یے کہ آئی
 توک ۽ آہانی مور شائنگین پچ یک ٹوکری یے کہ آئی اندر ۽ رزان آنتت،
 چارتے کہ آہاں چہ مشکاف ۽ لڈ ۽ بار ۽ وهد ۽ زرت آنتت ۽ پدا نیلیں آزمان ۽
 یمگ ۽ بے سبب پنخش چارتے گوشے آروچ ۽ اپنگ ۽ انت بلے آئی مارت
 داں آزمان ۽ روج نامی میں شے یے گواہ نہ کنت ۽ اے سر زمین ۽ فرزند چہ ازل ۽
 بے روج ۽ زند گوازیگ آنتت ہے وهد آئی مارت گوشے آئی دم کش گونڈ
 یوان انت ۽ ہے کیفیت وڈاں یوت دانکہ آراوتی مرگ ۽ گمان یوت ہے
 زانگ ۽ کہ آمرنگ یاں زندگ انت آئی وتی چپ ۽ چاگرد ۽ چم شانک دات
 انت دیست ۽ داں آئی مستربس چک جبیند ۽ قیمتی وتی زردوئی میں مات ۽
 کرا نشت آنتت ۽ کسانیں میران آئی ٹٹ ۽ واب ات ۽ آئی جن سیمی گوں آسما

دیدگاں پریشان کیں چپ ء چاگرد ء چارگ ات ء پدا تھے جہل کت انت ء گوں
 بے تاہیری ء زمین ء سراپہ لٹک ء لکیر کشگ ء لگ ات بے آراوتی چہمانی سرا
 بیسہ نہ یوت تہ آئی وتی جن گولنک جت

”یسی روج ہست“

آئی لوگی ء وتی دیم چکرینت ء مغرب ء بلندیں کوہانی شمگ ء چارت ء
 گوشت ء

”بس برکت یوگی انت“

چرائی پر چپ ء چاگرداں دیرا بے ترک ء تو امانت ء پنخش اسرار
 ء بھیم یے کر ء کش تالان ات کہ ہر کس ترس ات ہم شکا بے تران ء نہ منت
 انت ہے بے تواری ء راپروش دیان ء آخر آئی لوگی ء گوشت

”نیک سخت مخلوق ء وڑا یو تین ء“

”ہماہانی وڑا ان من ء چے انت زانا“ آئی ہے رنگ پسودات گوشے

اے سر حال ء گپ ء تران نہ لوٹیت

”مطلب شر ء گندگ ء نیام ء فرق مکتین“

”یسی تی چیمیاں انت کہ من فرشتہ یے ان من اوں انسان یے

ان بے قسمت ء چے کئے“ انچو گوشگ ء رند آئی ارس در اتک انت ء آئی وتی
 دامن ء چہ ارس ساپ کت انت گوشت ء ”ادا گنہہ گار ء بے گناہ چارگ نہ

بنت۔ بس سزا دیگ بیت۔۔۔۔۔ یقین کن منی انکو اتری آفیسر، من و گوشت
 تئی سر اور اھیں بہتام غلط انت بے مستریں (BOSS) ترا سزا دیگ لو میت ہمشکا
 مالا چاراں۔۔۔۔۔ غاے یوس (Boss) ہما مردانت کہ آئی منی ہجی و مئے قوم و
 مردمان و نوکری دیگ و نعرہ جتہ۔۔۔۔۔ و مرچی بے قصور و من و چہ نوکری و
 درئے بگت“

”کے و چہ سفارش کنائنت این ئے“ آئی لوگی و چہ جاگ و آستونگ
 و چک و امپینان و گوشت
 ”کئے منی سفارش و کنت۔۔۔۔۔ سفارش کاروبار یے۔۔۔۔۔ و کاروبار و
 کس تاوان و سودا و نہ کنت۔۔۔۔۔ و سیسی مئے سفارشی و نیم وانندگیں براتانی کرا
 و انگ و زانگ مستریں جرم یے و وانندگ مستریں مجرم انت۔۔۔۔۔ من زانت و
 جرم و گناہ و گرفتاراں۔۔۔۔۔ بل اے بے پاندگیں گپان و۔۔۔۔۔ ہیا نوکیں گپ یے
 کنان۔۔۔۔۔ او کین روچانی گپ و کناں“

انچو اشکنگ و رندچہ قیمتی دانگ دارگ نہ بوت و پہ معصومی گوشت
 ”بباما اے ویرانگ و پرچا اشکنگ آں۔۔۔۔۔ شہر و پرچا نہ شتاں“
 ”منی چک ماشر و کئی گورا بو شتین آں۔۔۔۔۔ کئی زمین و سرا نشتین
 آں“ پریشانی و آئی پسودات
 ”حکومت و زمین و سرا“ چک و یکدم جواب دات

”منی چک زمین توری ہر کسی بہ بیت حکومت ءِ خدائی یال
 وتی آئی سرانندگ ءِ سلاح ءِ طاقت لوہیت آئے وانندہ آئی گورانہست
 ”ممشکا مابے زمین آں“ آئی دور مشرق ءِ شہمگ ءِ میدان ءِ کوهانی پلوا
 چارت ءِ آہ سردیے کشات

”ببا ادا مارانہارورانت“ پداکسانیں قیمتی درازائنت

”ماتی نون انسان وت نہار جو ژانت ممشکانہاراں ورگ یلہ داتگ“
 انچو گوشگ ءِ رند آئی وتی لوگی ءِ راوتی کر ءِ لیگاریں سر جاہ ٹال کنگ ءِ
 اتارہ گت سر جاہ زورگ ءِ رند آئی پتات ءِ سر ءِ چیر ءِ ایرکت ءِ وپنگ ءِ
 کوشت ءِ ٹکت بے واب کجا؟

پدا آئی وتی لوگی توار پر جت۔

”سیسی چال دمبرتگ گوشگ انت ءِ تو اول گوشگ ءِ ژندے روج
 ءِ سردیں نان آں پیچ کن ات بورت“ آئی پداوتی سر سر جاہ ءِ سر ایرگت دانکہ
 واب بکویت بے جنک ءِ سوال آرا پریشان کنگ ءِ اتنت آئی فکرکت داں
 اے دروگانی دنیا ءِ ہیچ چیز ءِ رامدار (ثبات) نیست ہر چیز بدلی ءِ راہ ءِ
 انت شپ ءِ تاریکی ءِ تماروج زودیت ہتم چلگ ءِ باہوٹ انت وش
 رنگیں درین نیلیں آزمان ءِ ساہت یے جنت پدا ایگواہ بیت ہے رنگ ءِ
 شیشار دروشمیں پل اول ساہت یے پچھد انت رنداگار بنت صہب ءِ سمین

اول بلد مان نہ انت ہر چیز ہست و نیست و عمل و گوزگ و انت گوشے
 گیدی جہاں و ہمک شے سفر و انت اے سفر و آسر چے انت کس پہ دلجمی
 گوشت نہ کنت داں اے ہدا کہ خالق و مسترین و شرترین تخلیق انسان و
 آئی ذہن و پیدا ک بو نگیں حیاں و نظر یہ اول چہ اے بدلی سدلی و نیست بوگ و
 عمل و ڈن و در نہ انت پدا آئی پکر کت داں لڈ و یار اول بجمدے ہے
 عمل و کرد و یک بہرے بے انسان پر چا انچو لڈ و بار کنت انچو لڈ و
 بار پر چا؟ بلکن و پچار و رکھینگ و و ہجار بیدے ذات و بے معنہ گوشے
 ہجار راج و وت یک حوالہ یے کہ چرائی کسے و ذات یاں شخصیت منگ یاں
 رد کنگ بیت ہے حوالہ و سیادی جوڑ بنت مر و محبت پیدا ک بیت و
 کست و کینگ و ذنت آرا، یاد اتک کہ آئی زمین و لوگ و سر ایک زور اور ہیں
 مردے و نا جائزیں دعویٰ یے دور دات و سچہ میں مقامی طاقت آئی خلاف بوت
 انت پر چا کہ آواند گیں مردم یے ات آرا پہ لڈگ و مجبور اش عمت و آلڈ
 ات آرا یاد آتک کہ چہ مشکاف و در آہگ سر یک واجہ کاریے و گوشت
 ”شماصل و ادے جاہ مند نہ ات بلکن و دو صد سال پیسر شے پت و پیر ک آل
 چہ شال و لڈ و بار کنت و اے غریبیں مردمانی غیر آبادین زمین اش چیر ترینگ
 “انت

آئی فکر کت داں عصبیت ء ہما نعرہ کہ آھاں طلاہی ء جنگ ات اے آئی
منطقی انجام ات دو صد سال اے ہاک ء سر ازند گو ازینگ ء رنداواں یکے
اے ہاک ء فرزند گوشگ ء حقدار نہ بیت اے چونین قانون چونیں رہند
انت آئی دماغ ء کار نہ عمت آئی مارت داں اے Cycle ہے رنگ ء پختیت ،
قوم ، قبیلہ ، نیک ، خاندان ء کس (فرد) اے دائرہ ہے رنگ ء تنگ بواں داں
کس ء رسیت وہدیکہ دانک داں کس ء رسیت تہ ہر شخص ء راوتی ردی ء
احساس بیت پد ایک یک ء مردم انسانی بیاد اں پکر کنگ بنا کن انت
اے ہاترا کہ خالص انسانی بیاد ء فکر کنگ اصل انصاف انت ء انصاف ایو کہ
انسانی چاگرد ء زند ء رازندگ ء ریزگ (مربوط) داشت کنت ہے وہداں
کسانین میران لوٹدان ء آئی نزیک ء اسنگ ات ء نون آئی لاپ ء سرانندگ ء
بجھد ات کہ آئی لوگی ء در زائینت

”قیمتی پت واپے“

”انا“ ہے رنگ ء آئی پسودات گوشے توارے چہ دور نہیں چاتے ء پیداک

انت

”گڑاں تو توار نہ دیے“ گردین سر ء راہاریناں ء آئی لوگی ء

گوشت

”بس حیاں یے ء بو تگ آں بجوش چے گوشے“ آئی جواب دات

”گدان چون انت..... شرانت نا؟“ آئی اوگی ء بے رنگ ء پول کت
 گوشے اے دانک ء تصدیق ء اوبیت کہ جنیں آدمیے ہوگ ء رندا
 بے گس ء بے جاگہ نہ انت نا۔

”بے شرانت..... ایسی دیم ء غیر آبادیل زمین اول سک شر
 انت..... بے“ انچو گوشگ ء رندا بے تواربوت ء فکر ء لگات.....
 ”بے چے؟“ جن ء پُرس

”بے ایشان ء آباد کنگ ء رندا پر سلا حین مردم چه کوہ ء کوچگ آل ایہ
 کپ انت ء مے بے سلا حیں چکان ء درآمد لیک انت ء چرے زمین ء لوگ آل
 زبہر کن انت..... ء پیدا مے کار کنو کین چکان ء لڈ ء بار کنگ کپیت ء بے رنگ
 ء اے عمل ہر سے چار پشت ء رندا پیدا کنگ بیت“ انچو گوشگ ء رندا آئی کسانیں
 میران ء پیشانی ہے رنگ ء چکات گوشے آراچہ او کین روچانی ڈکھ ء ویلاں
 رک کنگ ء ات.....

بیرک

کھمبہ ء خاصین صورت ء عجلی ء کھمبہ ہمک شہر، بازار ء میٹگ آل ہست ء
سک بازانت ہمشکا آنچو الم نہ انت کہ آہانی قصہ کنگ بہ بیت بلے اے
کھمبہ کہ من آئی قصہ ء آرگ ء آن، آئی وتی یک خاصین تاریخ ء سپت یے
ہست

چش کہ چندے سال پیسر ہے کھمبہ، اے کسانیں شہر ء میٹگ ء
ناواندگ ء وانندہ ین مردمانی سیاست ء مرکزات اے کھمبہ بازار ء چوک
ء چار راہ ء سرامک ات ہمشکا سردیانی شیر گرم ء گرمی آئی صہب ء بیگاہاں
مخلوق اتک ء ہے کھمبہ ء چیر انشت انت کدی پات ء کپات ء کدی چیلک
نش رست ء وتی بیکارین روج نش تیلانک دات انت بلے اسکول ء ورنانہ
آہانی تعلق چہ راستین دست ء سیاست ء چین دست ء سیاست ء ات مدام
اتک ء ہے کھمبہ ء سرا وتی وتی بیرک نش (جھنڈی) میک عت انت ء ہمک

گروپ ءوتی بیرک چه اید که گروپ ءپہرک ء برزتر کنگ ء ہمدت ء ایمن
 بوت ء نشت گوشے چریشی آئی سیاست دیم ء شنگ ء کدی کدی بیرک
 برز کنگ ء جمل کنگ ء ہے عمل ء چه جاور پنخش ٹینس بوت انت گوشے انوں
 ایشانی نیام ء ٹشت شمار بنا بیت بے ساہت یے رند ہر کس جمل کپت ءوتی
 وتی لوگانی راہ نش گپت انت

ء ہے رنگ ء لس مخلوق ء گوں بیرک آں تعلق داری ء حوالہ ء
 سیاست ڈسکس ٹت ء یک گروپے ء راساڑات ء دوہمی گروپ ء راا رجت
 یک روپے بیگاہ ء ہے کھمبہ ء چیرا نندو کین رئیس پدو وتی چکین
 ریشان ء ہارینان ء دست بر غلام محمد ء بڈ ء جت ء گوشت ءے

”آلے با غلام جان اے سہر جھنڈی والا احت انت گڑاں مے
 گریب ء وارانی روج الم تر انت“ غلام محمد وتی چیلک ء ریمان ء چک ترینت ء
 رئیس ء شو شمنن چم سیاہین دیم ء چکین ریشانی شنگ ء پنخش چارت گوشے آرا
 شک بوگ ء ات کہ رئیس پدا گنوک بوتگ بے وہدیکہ آرا یقین بوت کہ
 رئیس سارانت یے آئی درائنت

”ہو رئیس ماگر بیانی دعا ہمیش انت کہ سہر جھنڈی والا کامیابہ بنت“
 انچو اشکنگ ء رند گوشے رئیس گل بوت ء ہے گل ءوشی ءوتی ہرگ
 ء کہ جاگ ء جنگ ات کش اتے ء کندگ ء لگ ات نزدیک ء نندو کیں

سردور ٹیس، رازہ، دات، گوشت نے.....

”اڑے ہر کس بنیت شمعے کار ہے پات، کپات، چیلک، رینگ

انت..... شمار کس ٹیبل، کرسی آل نہ مندار بنیت“

انچو گوشگ، رندوتی پاگ، راجہ سرالوڑینان، سردو، وتی کرا

مندو کیس وشی راگوں جت، گوشت نے

”اڑے وشی چون گندے اے ماس مسمان،“ نزیک، مندو کیس یک

ورنائے کہ وڑ، ڈول، چوکالیٹ، درابوت..... ڈرائینت نے.....

”سردار ماسہر جھنڈی والا اتکاں گڑاں پچارے کوہ، دگ چوں

بزنٹ“

”شما طالب آل جت زحے..... شمعے کار جھنڈی جہل، برز کنگ

انت..... ماشٹرانی کار ہوٹلاں پتا (تاش) لیب کنگ، انت شما کرھے پرائینت“

سردوگوں زھر، ڈرائینت

ہے وہدا ہمروچی نمین وڑاٹا لبانی یک جلو سے زندا باد، مردا باد کنان،

گوست، ایشانی بحث، تران، کپی گت.....

وہدگو زان ات..... گوں وہد، ہیجی، بیرک، برز، جہل کنگ، جذبہ کم

یوان ات، پنخشیں اول وہدے اتک کہ شہر، بیٹنگ، مردماں ہے تماشہ، اسکول،

کالج ۽ طالباں هه ڪارپمڪ بے خيال همت..... ۽ هه رنگ ۽ هر کس ايمن نوت
نشست.....

مزين مدتے ۽ رند من يک عيڊے ۽ ملڪ ۽ شتاں..... يک روچه
حضور ۽ هوئل ۽ چاهه وران ۽ مني چم هه کهمبه ۽ کپت انت..... من ديست داں
کهمبه ۽ سرايک سبزيس بير کے چنڊگ ۽ ات..... من جهل ۽ زمين ۽ چارت
داں مردم ايمن اتنت ۽ کهمبه ۽ چير خالي ات..... نه رنيس بدو درايوت نه غلام
محمد گول پات ۽ کپاتاں ۽ نے که سردو..... زند گول کرنيگ کمين دنز ۽ غباراں
يک رنگ ۽ جنزان ات.....

بلوچي ۱۳ فروري ۱۹۹۸

آدینک

آوتی مناوتی پادے گاماں تچان آنتت..... آہانی گیش تر جھدے کوشت ہمیش
 ات کہ رُنگراہ ءاندیمیں راہاں بوروانت کہ کس آوان ءمگندیت..... آروان ء
 چک جنان آنتت..... پند جنان ءروان شپ آخر و ہدے آپنخشیں جاگہ ءے ء سر
 بوت انت کہ اودا چارین شمگ ء ہیشمین کوہ ء گر آنتت..... پنخشین بے تواری
 یے تالان ات کہ ارواح لرزت..... چارین شمگ ء چرت ءدگہ جو جکانی تواری
 ابید بیچ میمنہ بوت..... دویناں دمبرت ات..... بے نازو گش تردمبرت ات کہ
 آنازا کین جنین آدم یے ات ءدرا جین پندے نہ جت ات..... دوکین نشت
 انت کہ گین سارتے کشان..... ءہر کس وتی جاگہ ء تچک بوت..... دمبرانی ء
 ترس ء کس گپ ءترانی نہ ات.....

ساہتے ءرند نازو وتی ہمراہ گون جت ”پادارواں۔ مندگ ء کار شر نہ

ہمراہ ء پھ ناد لکشی وتی پازوار پادا مکت انت ء شپ ء تماری ء دز
 موش کنان ء آرہادگ بوت انت بے ترک ء تواری سچہ نمین شپ دو نمین
 روان اتنت روج ء ٹک ء آہانی سر جمع ء کپت آہاں آپ وارت
 نازو گوں نازر کین بدن ء سوزین سکانی سراتچک بوت آئی ہمراہ ء لہتین
 گوش ء گو ندر گو تک ء آرت دو نمین ورگ ء لگ اتنت کس ء گوں کس
 ء گپ نہ جت بس گوں پڑ مہرین چماں یکے آدگر ار اچار تیش کوش ء
 گو ندرانی ورگ ء گوشے آہانی دم راست بوت آہاں پد ء وتی سفر بنا
 کت گٹ ء گراں لگان ء ایر کپان آہاں وتی پند جاری داشت بس قبلہ ء
 نیمگ ء روان اتنت دو نمین شیمگ ء ہشیمین کوہ ء گر گوں وتی سنگ ء بے
 سسائین دلاں میک اتنت ایشانی سرانے ساہ دارے ء گواہ مکت ء نے کہ
 در چک ء در اے در ابوت قضا جاہے ء گرانی دیماہت، گن یاں کسوڑے
 در ابوت بے گیش تر اے بلندیں کوہ جان دراء سر بر ہنگ اتنت بارین
 کئی گنگین گناہانی سزاء وڑالی اتنت ء بُر زانیلین آزمان چو سوزین زر ء گوں
 وتی گروہناکی آل تالان ات ء بس

آہانی دل ء گواہی دات کہ اے بے منزل ء بے آسرین پند شالامہ
 ہلیت ء آپنخش بے ترک ء تواری رواں بہ بنت پر چاکہ پند ء آسر ء تواری ہماوہد ء
 وش گندگ ء کیت کہ منزلی بہ بیت یاں مردم وت اندر ء وش بہ بیت ء

گیدی جہان ء بجہیں وشی گوں انسان ء جند امعر نچ انت انسان اگاں وت
 وش انت تمہ سچہ میں جہاں وش گندگ ء کیت اگاں ناتہ سخ بدرنگی یے
 سمین لواری انت پل کنگ ء بہار میچین ساہتو آس یے کاڑانی پلین پچند ء
 ورنائی ء محبتی مہر بے معنہ

آوان ء پد اشپ ء گپت سر شپ ء آچہ کوہانی تالانیں کوہ کدگ
 ء دراتک انت نین آہانی دیما گوشے سیر کنگیں پٹ ء میدانے ات بے
 تماری ء ہچ جاہ نہ یت کہ اد انسان آبادی یاں قندیل یے گواہ کنت دور تاں
 دور نہ مہر انکس آسے درایت ء نے کہ کچی ہولا سکے گوشاں کپت
 گوشے یک ازل گیر ء لبد مانیں تاریکی ء بے تواری یے تالان ء چیر گچوک
 ات تاریکی ء بے تواری ء اے زر ء تہادو بنی آدم اوژنا کناں ء روان
 اتنت ہے سرگ سرگ ء شرین ساہتے گوست آخر نازو کپت
 لاچار دوین زمین ء سر اچک بوت انت یکے دمیرانی ء دوہمی ورنائی، گوں
 تچک بوگ ء اوار دو میں اے واب ہر او اب بوت انت روج ء یک ء آہاں سما
 محت داں لیویز فورس ء نیام ء اتنت لیویز فورس ء نگرانی ء شپ بے وہدا آ
 لوگ یے ء دیما اوشتوک اتنت ساہتے ء رند مردے چہ لوگ ء
 دراتک تماری ء آئی رنگ ء دروشم زانگ نہ بوت مرد ء
 ذرائنت ”جمادار جنک ء میر مراد خان ء لوگ ء بہر ء آئی ہمراہ ء راوتی کر آ
 لیویز تھانہ ء بدار“

صحب ء جنکے ء نازوراچاہ ء آپ مکت رندا لہتین درنائیں جنک ء
 پیر زال یے آئی سیل ء اتک انت آہاں آرا پنخش چارت گوشے آوان ء نہ
 گرائی ہمدردی ء نے کہ نفرت انت آہانی نزء آہس دگ دنیا ء انس یے
 ڈن ء در آہگ ء رند آسگ سگ ء لگ انت نازو، پنخش سر پد بوت کہ آئی
 بارہ ء تران انت ہے وہد امیر مراد خان اتک ء آد پتر ء رھا دگ بوت
 انت

روگ روگ ء نازو چک جت چارت داں دور ء جنین آدم آرا چارگ
 انت گوں خالی مین دماگ ء امیر مراد خان ء رند ء مُستپی ء د پتر ء
 پترت ء امیر مراد خان ء نزیک ء یک خالی مین مگر سی ء سر انشت آئی گوں
 ڈیلیں بالاد گبلیں برواں ماہین پیشانی کاتارین پونز کچکین
 دنتان شیرین اتارک آہو گین چم آل کر سیانی سر ء نندو کیس میر ء معتبر
 وتی ناکوز تک ء مُستپی یک ء چارت انت ء یک کُنڈ ء اوشتو کیس وتی ہمراہ
 ء دیت جمے چمل کت انت

کمین بے تواری ء رند مُستپی ء آئی ہمراہ ء راجست کت ”بچا، تو
 چوں جنک تاجنت تونہ زانت کہ قانون ء رُو ء اے جرے ءاد ء رسم
 ء روا جانی ہلاپ انت“

آئی ہمراہ ء ہچ پسونہ دات۔ ۴۴ شکا یک جان ء مدین ء بروتی نمن
میرے ء رازہر اتک..... آپہ وتی جاگہ ء پاد اتک ء آئی ہمراہ ء رازہر نندیں
شہماتے جت ء گوشت ءے ”ہچا واجہ ترا گو شیت..... نون بے توار ءے بے
غیرت..... تونہ زانت کہ مہلوق ء نماڑی آئی تاچینگ جرے“

چرے شہمات ء نازو ہچ لرزت..... آئی شیرین انارک سہر تر
انت..... ماہن پیشانی ء کر چک گیش تریوت انت..... ء آہو گین چم گیش تر
ملوریوت انت..... چرائی برداشت نہ یوت..... آپاد اتک ء زہر ازہر گوشت ءے
”من ایش را تاچینگ..... ایشی من ء نہ تاچینتہ..... ہرچی سزادیت من ء
بدیت“

”چے؟“ سہہ یینانی دپادر شت

”من ایش را تاچینگ..... پرچہ کہ من گوں وتی پیریں دشتار ء سور
کنگ نہ لوٹ اتگ“ انچو گوشگ ء رند نازو نشت.....
چرے دانک ء نندو کین مردمانی دیم ء تب گشت..... آپنخش بے
ترک ء توار یوت انت گوشے و ہد ءے مزنین توار ء آہان ء گنگ کتہ.....

آساپ

جولائی، اگست ۱۹۹۸

لاگر

آ علاقہ ء نامانی زورگ ء ایر کنگ ء رد اسے قسم ء پت ء مات موجود
 آنتت یکے ہما کہ ناواندگ ء سادگ آنتت بے مزین راجی زانتے
 نیش داشت آھاں وتی چکانی نام، لاگر پزور میشرک ء ہناری ایر کنگ
 آت چونہا لس بلوچ نامانی رد ء بد زانت (بد ذوق) زانگ بنت بھمدے
 ناماں چہ گیش آوان ء کمال ء سراپسہ انت دوہمی قسم ہما پت ء ماتانی آت کہ
 سرپد ء پوہ نہ یوگ ء باوجود اوں چہ مذہب ء متاثر آنتت آھاں وتی چکانی نام
 عبد الرزاق ء عبد الغنی ایر کرنگ آت بے میزان میزان ء ہے عبدل ء
 دُمب چہ ناماں دور بُوان آت ہمشکا یوک ء رزاق ء غنی پشت کپت آنت بچار
 گین ملاھاں ہے کا پری رہند ء سر امزین کو کار ء جا کے کت بے بیج لاچار
 ایمن بوت آنت بلکن مار تش کہ آھانی کار گوشگ آت آھاں گوشت نین مخلوق
 کہ نہ بنیت گڑاں آچے بکن آنت یاں سرپد بوت انت کہ آھانی راجی کماشی ء
 روج ہگاہ آنتت

یسی قسم ہماپت ء ماتانی ات کہ آوتی من ء وانندگ ء زانت کار ء نوک
 خیال اتنت آھاں وتی چکانی نام عمران ظہیر، ارم ء کرن ایرکت
 آھاں نہ زانت کہ آوانی چک عمران ء کرن بوت نہ کن اتنت اے ہاترا
 کہ آخر آبلوچ اتنت ہمشکا پر اھاں بلوچی شرانت

لاگری پت ء ماتانی تعلق چہ اولی قسم ء ات آھاں آئی نام لاگری ایر
 کت ء آھست ات اوں پنخش ہشک ء لاگر کہ آئی نام باند انت لاگر
 ہو تیں درکسانی ء آرا گر مین تپ یے کپتگ ات تپ ء آئی سرین برتگ
 ات ء زبان چچ کر تگ ات گرون ء واری ء کونڈاں شینگین ہواد گین چم
 سیاہ ء چلوریں دیم ء چکنین ریشاں آئی نسل ء کرنانی محرومی گیش تر پد رسنگ
 اتنت گل زمین ء سر اگریان آئی وتارا پنخش بُرت گوشے خدائی، خدائی،
 راج ء گوک مہری ء حکومتانی ء ناروائی ء لاپرواہی ء خلاف ء احتجاج کنگ ء
 انت بے آشر ء بازار ء مردمان آرا لنگو گوشت آوتی مات ء پتانی نیام
 تائی مین زھگ ات چرائی مسترین گہارے ات کہ آراگوں نیز گاریں دادو
 سور ء عاروس دینگ بو تگ ات دانکہ دگہ لاگریے بے علاجی ء گر مین تپ
 ء ہر جان بہ بیت دگہ لنگویے وتاراز مین ء سر بر اگریان پیستمی کرن ء وتی
 چاگرد ء سرا بھندیت ء دو کستریں برات وانگ اتنت

لاگریزاں لنگو ء زند ہمیش ات کہ روچ ء ٹک ء کونڈان ء دیم پہ شر ء
 بازار ء بُروت ء دانکہ دیگر ء شام، آل ویل، چیزے بہ پنڈیت ء لوگ ء حرج ء

درج ۽ مکھ بہ کنت شہر ۽ بازار چرائی لوگ ۽ کساس دو کلو میٹر دور آنتت
 بہدات ۽ پنڈگ ۽ اوست ۽ کہ آئی بازار ۽ رو ۽ آہا ہنا کنت تہ راہ ۽ شیطا نیں
 گو نڈوآں آرا باز تنگ کت ۽ آئی سر امڈام سوار بوت آنت وہدیکہ چیزے
 ٹر سو کیس گو نڈو چرائی لد گری، چار دست ۽ پاداں یوگ، چکین ریش ۽ در ہمین
 پچاں چہ ٹرس آنتت ۽ تنگ ۽ ماتانی کنت ۽ چیر بوت آنت آہاں بلکن ہے
 مارت کہ اے ہمناکین جانورے شیطا نیں گو نڈوآنی تنگ کنگ ۽ برے
 برے داں بازار ۽ آرا کساس دو کلاک لگ ات ۽ ہے رنگ ۽ واپسی ۽ بلے
 چرے، جاور حال ۽ آد لکر ان نہ بوت ۽ پنڈگ ۽ جاری داشت

چیزے وھد ۽ داں گنڈوآں گرائی ہے ناروائی کت بلے ہدیکہ آہانی
 تجس ہلاس بوت تہ آگوں لاگر مساعی بوت آنت ۽ گونڈوآنی نفسیات ہمیش آنت
 کہ آجلد گوں آدم ذات ۽ مساعی بنت ایدگہ گپے کہ وہدے ہے گو نڈو رُرد
 آنت مزن بنت گڑاں امروزیانی چاگرد ۽ آچہ آدمی ذات ۽ دیسہ جوڑ بنت ۽ آہانی
 دیسہ نیں حرص ۽ لالچ اے پراہ ۽ شایتیں گل زمین ۽ ایوک یوگ لوہیت ۽
 نزانت کہ اے گل زمین ۽ امروز پہ بازی و ش آنت ہے رنگین جاور
 حالاں لاگر پنڈگ ہناکت بہدات ۽ آرادست تچک کنگ ۽ میار کنت پرچا
 کہ دوہمی آں چہ طلب کنگ ۽ لوگ سک گران آنت بہدات گوشے دست
 دران نہ ہنت پرچاہر کس یک وتے (انا) داریت بلے آنگے کورے،

ترے یاں آئی راجی رتبہ چئی انت بے چے بکن ئے مئے بے حس نمین
 چاگرداء ناو دیں حکومتانی سبب ء اے زند ء یک بہرے جوڑ یو تک بے
 وہدیکہ آہستہ آہستہ ہے ”وت“ کہ مریت گڑاں انسان حراہلی ء بے حیائی آئی
 زوار ء ایر روان بیت ء ہماہد ء رسیت کہ اوداہید چہ وتی جند ء حرص ء لالچ ء
 پچماں دگہ ہج نہ یت گڑاں چد ء رند آنہ چاریت کہ آکئے انت ؟ چے ئے ؟
 سلامت انت یاں ملامت بس پچماں جہل کنان، دست ء تچک کناں ء
 آہنجگ ء چچ کنان ء روت

میزان میزان ء لاگر پنڈگ ہیل بگت اے ہیل ء سبب بلکن ء
 بنی آدمانی آئی سرا ر حم آئیگ ء جذبہ ات پر چاکہ آنگ ء لش یے ات ہمہمکا
 آرمیار پر نیست ات اے ر حم آئیگ ء جذبہ اول عجب نمین جذبہ یے کہ اللہ
 ء انسان ء اندر ء پیدا کتہ کدی نہ یت تہ اسپر نمیں برات ء سرانہ یت ء
 کیت تہ دژمنیں در آمدانی سرا اول کیت یوت کنت اے اصل ء دوہمی آئی
 سرا زوراک ء غالب یوگ ء جذبہ انت کہ وہدے انسان دوہمی آئی سرا زوراک
 بیت تہ ر حم کنت ء حیرات دنت چوناعا میں سورت ء آپلکیت اے گی ء کہ
 انسان ء را دگر عمال جن ء زرسک دوست بنت نون لاگر بازار ء منگین پنڈو
 گریزاں کمالاتوں کور شیو گڈگی ء دگہ بازیناں چہ یکے ات بلکن ء
 چرے کلاں دست یے دیم ء ات پرے ہاترا کہ ورنہاہانی فرمائش ء پدا

صوت ۛ گۆشت ۛ زرے گپت ۛ برے برے مخلوق ۛ آرا جُست کت کہ ہیلو
 تراچوں واڑاں بُرت گڑں گوں کمال جرات ۛ راست گوئی ۛ پنخش قصہ آور تیجھ
 اُشکنوکان ۛ وُتی کسانی ۛ کسان کسانیں ردی یاد اُتک اُنت ۛ آھانی دیم زرد تر ت
 اُنت ہلے آچراھانی دیم ۛ زردی ۛ بے کمار قصہ بیان کنان ۛ شت ۛ وُتی
 حیراتے گپت اُنت اے رنگین سلا متیں مردم باز کم اُنت دوہمی نمبر ۛ
 گڈگی اُت کہ باز دیر اُت بیجواہ اُت راستین دست ۛ ریڈیو ۛ ماں کوپگ ۛ
 دہشنگ اُت کہ توار ۛ ات ۛ چہین دستے تچک مٹت ۛ گۆشت ۛ

”آل پنڈ گے پنڈ گے بدے نا“

ایشی جواب ۛ مخلوق ۛ جُست کت ”گڈگی تی جن“ شنگ یے جت ۛ

درائینت ۛ

”آل ہے میراں پُلت منی دیم سیاہ مٹت“ اے دانک ۛ گوشے آئی
 دیم زرد تر ترات جے گلگل بوت اُنت گوشے چہ سکر ات گۆزگ ۛ ات
 سیسی نمبر ۛ کور شعبوات آرام دام جُست اش مٹت

”کمالا تون ۛ تر لہدیاں گرے“

گڑاں آئی راستیں دست کورین چمانی نزدیک ۛ آورت ۛ وُتی بار گین

لنک ۛ پنخش سُرینت گوشے کمالا تون ۛ گھندگ ۛ اُنت گۆشت ۛ

”اڑے با چون نہ گرین ۛ“

ء ہے جسٹ ء جواب ء کمالا توں گلاشت

”بل چا“

کدی کدی لاگر ماسٹر حسن ء اسٹور ء اتک تہ ماسٹر ء پہ زانت دیم تہار

عمت زہر ء گلاشت

”اڑے لاگر شری یو“

گڑاں لاگر اوں نشٹ ء ہوتی دست ءے چست کت انت ء جوابے دات

”اے ماٹل شٹی یو“

اے دانک ء را لاگر ہنخشیں اشائلے ء گلاشت گوشے سچہ کین مردمان ء

تزن ء شگاں جنگ ء انت کہ شائلے اے چاگرد ء اے راج منی زبان ء چچ یوگ ء

ذمہ داراں چرائی دیم ء بے نوری ء ہنخش ظاہر یوت گوشے گلاشت ء انت

کہ شامک بیگاہ گڈ ء پچاں استری کن ات کائت اسٹور ء دکاناں ننداں ء گوں

وتی تمامیں کم علمی آل دنیا ء سچہ کین بن گپ آنی سراچہ مذہب ء بگرداں سیاست

ء، وتی ناسرپدین خیالاں درشان کن ات ء وتارازانت کارلیک ات بلے یقین

بز ان ات شے زانت کچ کودک آل ء کرد کچے برکتوآں نہ انت رند

ء ماسٹر ء آراکلدار یے ٹال ٹت، زر ء زوران لاگر اسٹور ء تہے نندو کین مردم ء

بازار ء رو ء آنو کین مردمان ء گوں وتی کونڈاں شینگین کسانین چماں ہنخش

چارت گوشے انین پستل ء کشیت ء فائر کنت رندا دیم ءے ترینت ء کچائیں

ٹریک ء سر الونڈان ء پنچش شت گوشے آخدا ء آئی سچہ نین مہلوق ء چہ گلک
کنگ ء انت کہ شماو من ء ہمک رنگ ء کشتہ بے من انگت چہ وتی قوت ارادی
ء نہ ایوک زندگ آن بلکن ء ہمے تگ ء تاج ء اون شامل آں..... بلکن ء ہمے
قوت ارادی ء مقابلہ ء سینس ات کہ آہم روج پنڈگ ء اتک و ہدیکہ ایند کہ
پنڈوگر ایوک ء جمعہ ء عیدال اتک انت..... بے لاگر ء جمعہ ء پتنگ نیست
ات..... آئی دوہمی فرق ہمیش ات کہ آکدی مسیتانی دیمانہ اوشتات پنڈگ ء نہ
لوٹ..... بلکن ء ہمے ہاترا کہ آذگری یے ات..... بے ذگرانہ دیم ء اوں کس
ء آرا پنڈگ ء نہ دیست ات..... بوت کنت آئی ہمے مارتہ کہ خدا ایوک ء ذگری ء
نمازی آئی نہ انت بلکن ء سچہ نین بنی آدمانی خدا انت..... ء آہان ء وتی خدا
ہمک جاگہ ء شہر ء بازار ء گون انت..... بل ءے کہ شہر ء بازار شیطان ء جاگہ
انت..... یک روچے اتاگت ء جہل دیگر ارہ ء رواں من لاگر ء دیست داں،
لونڈاں ء روگ ء انت..... آئی راستیں دست ء دوا یگل قلم اتنت..... حیرانگی ء
گپے ات ہم شکا من ہرست۔

”لاگر اے قلم“

منی گپ ء کپی کت ء درائنت ءے ”منی بلاسانی انت“

من پد لہد ست ”تنی براس وانگ ء انت“

”ہو“ گوں ناد لکشی عمیزاری ء درائنت ءے اے ہو ء تما گوشے

”ساختن مانا کو شے آزمان ، زمین لرزگ ء لگ اتنت من پکر
 ات داں اسے نہ نہیں دیناے کہ ادا مالدار ء میم وتی چکان ء قلم دست ء نہ
 دیت دانلہ آسانی زانت نہ دیت بلکن ء او منت کہ وڑے ناوڑے ء زربحت انت
 ء آسانی زر ء مال نہ ذنت ہا لاگر نہ میمے ء نہ کہ وانند گے ات ہا انگت پہ
 وتی براتاں قلم ءے دست ء ات من پکر کت داں باریں اسے چنچو روج ء
 پنڈگ ہنت کہ لاگر پرتی براتاں قلم سنگ اتنت

اید کہ روج ء منی چم شہر ء بازار ء کش ء قبرستان ء کپت انت
 من دیت داں پٹی یے جست ء پدس ء رند معلوم بوت کہ دوشی
 شپ بے وھد الاگر ء دردے ء کپتہ ڈاکٹر ء درمان نہ بوگ ء سبب ء
 ریزنگ ریزنگ گوربام ء دنیا ء بدل کرنگ من ء زیک یمن لاگر یاد انگ
 کہ قلم ءے دست ء اتنت من مارت داں گڑے ناوانندگی ء لاگر چنچس
 مزین زانت کاریے ات کہ گوں تماری ء جنگ ء ات دانکہ چہ واری ء گرتی
 ء دگہ لاگرے پیدا ک مہ بیت

ہلے گوں لاگری مرگ ء گوشے قدرت اوں اداے تاریکی آنی دران

کشی ء وش ء زانت بارین کئے زور بیت ؟

لاگرین انسان یاں قدرت

گرائیں سنگ

شام بو تگ ات بالی مرگ وتی وتی کدو ء نکا نماں شنگ اتنت
 رگ کہ آیتگ ء شپ بوگ ء چہ سر، زند ء گڈی نشان زانگ بوت، بارین
 کد یگین ء استگ ات بے نورال وتی لوگ ء ہما جاگہ ء نشنگ ات کہ ملء آرا
 نادینگ ات ء شنگ ات ء نون تہاری ء اول شری ء ماں شاتنگ ات
 گوں تہاری ء ہور ہمک ساہت آئی پریشانی ء بے تاہیری وڈینان ات آرا
 عجب عجب نیں خیال آیک ء اتنت چونہ انت کہ ملء آرا دروہنگ ء پہ مدامی
 شنگ ء ہے روگ ء گمان ء آہمکس پریشان بوت کہ چہ وتی جاگہ ء پاد
 اتک بے پد آرا خیال اتک کہ ناروائیں وهد ء نہ ایوک ء چرائی، آئی تا سپین
 بچ ء ماہیں جنک زتگ اتنت بلکن ء آرا نون کورے اول سنگ ات ء آ، بچ جاگہ
 ء شت ء احت نہ کنت ہے مارشت ء گوشتے آراسرین پرورش کت ء
 گوں بے تاہیری ء آوتی دست ء نازر کیس لنکک آن ء سُرینگ ء لگ ات
 آئی لنککے گوں مندریک ء ڈک لگ ات مندریک آرا آئی اولی جود نثار
 داتگ ات نثار ء گوں ہور آرائی یاد اتک کہ آئی اولی ہنکین ء دوار ات ء پدا

چہ نلی ء تچگ ء قصہ نورال مارت کہ آئی سک دم بُر تگ تماری ء
 دز موش کناں ء آتلا نیں گندل ء سراتچک بُوت کہ کمین ء پیسرا ء مُلا اود وپت
 اتنت ء آئی مُلا ء راگوشگ ات۔

”مُلا چار تو منی گڈی اُمیت ء آسرا اتنے بے اے عمر ء سور
 کنگ ء تو ہے پد رحمت کہ تووختے نہ وختے ء من ء یلہ کنے ء روئے۔ گڑاں من
 ترا عجا پولین ء کئے منی دست ء گیت من ء بر تور سیت۔“
 ”تو پر چاو ہم کئے نوری من ترا چوں یلہ کنین رئیس و ہدے اے
 عمر ء اول ترا اور نائی ء جوانی ء و شبو گون انت“

انچو گوشگ ء رند مُلا ء پہ مہر آئی گردن کھلی دات ء پد اپاد اتک بازار ء

شت

روگ روگ آئی گوشگ ات کہ داں شام ء مغرب ء آوا ترکت۔ بے
 تاں تنگسی آنہ یتگ ات نورال پوہ نہ بُوت باز جُہد ء رند اوں
 و ہدیکہ آئی مُلا ء و اتر نہ کنگ ء ظرین بہانگ یے وتی دل ء نہ سازت تہ آرا وتی
 بے وی ء لا چاری ء سہرا گریگ اتک لہتیں ارس ء تر مپ ء در آہگ ء رند
 آئی دل ء عُبّار کم بوت تہ آرا یاد اتک کہ اوں و ہدے ات کہ لوٹوکاں پرانی گریت
 ء زہریگ جت ء اے اوں و ہدے کہ آپہ مُلا ء گریگ ء انت آئی حیاں
 کت داں زند ء ہمراہی ء تچاں تچاں آئی سک دم بُر تگ ء نوں آتک نہ

کنت..... کمین ءرند آئی وتی اندر ءر تیوگیس مدافعتی قوت مچ کنت انت ءر گوشے
 ہے نامیدی ءر مارشت ءر اپروش دیگ ءر جھد ءر لگ ات..... دوہمی ساہت
 ءر آئی ہے مارت داں آپدا یور یور ءر مکر مکر بوت..... گرے مارشت ءر آسدا ک
 بوت کہ آنون وتی وجود ءر نکراں چت ءر نزارت کنت نہ کنت ءر آئی دل ءر یک
 کنڈے ءر ہے گواہی دات کہ آخر داں کد کسے وتی وجود ءر پد شنگین مکر اں چنت نز
 کاریت ءر مچ کنت..... سائیت ءر سماریت..... یک ٹپے..... دو..... سے ءر پدا بے
 کس اس ٹپ..... ایٹکس ٹپ کسے سگیت..... نون سچہ کس گوسنگین زند آئی چمانی
 دیما چکرگ ءر لگ ات..... پیر ءر آجریں بلال ءر سانگ ءر سور کنگ ءر رند آنہ
 بہت انت..... چائی رند آئی ریاض ءر لوگ بانکی ءر پنچ سال گواز نیت کہ آ
 بیرونٹ ءر سیر ترین مردم سخی داد ءر تیکن لاڈ کین چ ات..... بے آواں اندر
 کمزور ءر ہلا س ات..... چہ ریاض ءر سہن گرگ ءر رند ات آئی سور گوں سراج
 بوت..... ظاہر ءر اکالیس مردیے درایت بے سیر ءر رند پد بوت کہ آواں
 سرین ءر سست انت..... ہمشکا لہتیں و ہد گوزگ ءر رند آہانی نیام ءر دپ جنگلی بنا
 بوت ءر آیتگ ءر سیل ءر تماشہ جوڑ بوت انت..... پنخش کہ آچا گرد ءر گوں لوگ
 واجہ ءر دپ دیگ عیب یے ات ءر پدا ماں پدا ایٹکس مردانی چیر ءر آیتگ چرائی
 مسترین عیب یے ات ہمشکا آیتگ ءر نور اں نون چل مردی ءر نام ءر مشہور
 بوت.....

چیزے ہے جاوراں آگیش تر سراج آ کمزوری آ آرالا چارمٹ کہ آچتا
 و تاپہ بنت..... چہ سراج آ سوناں رند آئی لوگ بیتگ آ شبرہ آ لنڈانی ٹکان جاہ
 جوڑ بوت..... دوستا..... ٹاپی..... ملگ آ پٹو کہ آبتگ آ لنڈ آ لپانڈ آ تننت نوران آ
 لوگ آ کس جوڑ بوت آنت آ نوران اوں آہان آ و شین و شین زاہدات آ وونی گری
 آ احساس دیا نینت آتو آ لپنگاھاں اوں اے زاہان آ شکلیں سوغات لیک ات.....
 بلے بیتگ عزت داریں مردماں وتی جنین چکان آ آئی لوگ آ نزیک گوراگوزگ
 آ چہ منہ کت دانکہ آبنام مہ بنت..... ہے نیام آ دگہ یک کے ملا شاہلی کہ
 پولوس آ نوکرات ٹرانسفر بوت بیرونٹ آ اتک..... بندات آ گول خاص
 پولوس والا نین مقصد آ مراداں آئی نوران آ لوگ آ رو آ آبنامت آ رند آ آ
 گراھاں پنچش ہور تور بوت کہ آئی آ نوران آ سور بوت..... ملا پہ نوران گنو کہ
 شیدات آ ہیج وڈانوران آ ناراض آ و لگران کنگ نہ لوٹتے..... ہمشکاسور آ
 رنداوں آئی، دوستا.....، ٹاپی ملگ آ پٹورا ہیج نہ گوشت دانکہ نوری ناراض
 مہ بیت..... ہے نیام آ مزنین مدتے گوشت آ نوران چہماں کور بوت گڑاں
 مجبوری آ ملا لاکہ آ گول شلی نامی ورنائیں جنکے آ سور کت..... بلے آگیش تر
 نورانی آ گورا ات آ نوکیں جن آ ہمگ آ قضاوہدے شت..... اگاں روچے شت
 اوں تہ واپسی آ آگہ آ گول ہور نوران آ امبازاں زرتے آ گوشتے

”نوری تو منی زندے..... اگاں من ساہت یے چہ تو دورباں تہ ہے

ماراں کہ من چہ زندء سنگ آں“

”ملا تو کھبرے یے“

ء پیدا آواں و تارا پنخش دست جت ء چارت چو کہ سالونک ء بانور

سور ء اولی شپ ء و تارا دست جن أنت چارنت..... پدا ملا ء آرا انبازاں

زرت..... گوں انباز ء خیال ء گوشے زند ء سچہ کس قوت آئی بدن ء و تربوت

أنت..... ہے و ہد ء کس ء در جت..... چہ گل ءوشی ء آتیزی ء دروازگ ء

شمگ ء شت بے گوں چیزے ء اژت ء کپت..... ء پدا پادا تک دروازگ ء کنڈی

ئے بچ بھکت..... توک ء آگ ء ہور ملا ء آرا انبازاں زرت ء نور اں وتی جسم

شل کت ء گرائی لچ ات.....

”نوری تو پی نہ بوتے نا“ ملا ء گوں مر ء آرا جتا کنان ء گوشت

”ہا“ گو شگ رند نور اں وتی دست ملا ء گردن ء دور دات أنت.....

رند املا ء آرا دست ء گپت ء گندل ء سرانا دینت..... چراغ روک

مکت..... وردن دیما ایرکت أنت..... نان ء دست جہل کنگ ء سر نور اں

گوشت۔

”اڑے کھبر“

گوں اے دانک ء ہور نور اں زور زور ء گریگ ء لگ ات..... داں دیر

ء گریت ے..... کمین تاہیر رسگ ء رند چہ سرگیٹھ ء پلو اوتی ار س ء پیک مٹ
 أنت ء مدان مدان ء گوشگ ء لگ ات.....
 ”ملا زند ء اے دور سر میں پند ء ارواچہ، جیس سفر ء من گول باز
 عذابی ء وتی وجود ء مکر ء یور چنگ ء نزار تگ أنت..... چرے کرد ء کار ء من ء
 چنودرد ء محنت آل گوزگ کپتہ اے من زانان ء بس..... نین چریشی سر کہ منی
 وجود گہ برے پدا پنخش پر وشیت مکر مکر ء یور یور بہ بیت ء من اے مکران
 چت ء نزار تگ مکن آل من لوٹاں کہ من و تا سر جم بچناں.....“
 ”من سر پد نہ یوتاں“ ملء ء ہے رنگ ء گوشت گوشے آواز ے زمین ء

اندرا پیدا انت.....

”ملا زند ء ہمراہی ء تچاں تچاں من سک بُر تگ..... ء من نون
 تنک نہ کنناں..... پدا من ء توہا بکین سنگ آل لڈینان لڈینان قسمت ء مارا بجا
 ہو رکتہ و ہدیکہ سنگ وتی جاہ ء گران بیت..... نین ہے سبک بوگ اگاں مے
 تقدیر انت گڑاں بیایشی ء وتی نصیب لیک آل ء گیشاں۔ چونناھا اے سیادی آنی
 باپشت ء مادر آمدیں..... چارال باریں چے بیت؟ پر چاکہ یک جانی ء پیم ء جتائی
 ء اوں وتی زیبائی یے، وتی شاعری یے..... بس ایشی زبان فہمگ ء رنگ مارگ
 لوٹیت.....“ نوراں گوشت ء پدا آنی ملوریں چم ارسیگ بوت انت۔ کمین رند ترا
 آ پنخش گور ء انباز بوت انت گوشے پہ زند جتا بوگ ء اتنت.....

ون ڈش

”عرفانی پت گوشگ ءات کہ مرچی سر وزیر ء (وزیر اعظم) اعلان
کتہ کہ ماسادگ بہ بان ء مچی و مراگاھاں یک ورا کے جوڑ بجنان، آمنہ وئی آسکی
دیدگ پر پٹینت ء گوشت

آئی کرا نشیگین جنین آدم سہتی کہ پہ دووہد نان ء مدام آلوگ ء کارے
کرت چرے دانک ء ملور بوت ء چہ سکی آل آئی بے وهد پیر بو تگلیں دیم ء پیشانی
ء کر چک وڈت آنتت..... بے ہج ءے نہ گوشت..... رند تراوت کسان سال ء
شرر تگلیں آمنہ درآینت.....

”خدا مکت اگاں چش بوت تہ مار اول تاوان انت پر چا کہ عرفانی پت
ء گیش تر آمدن چہ سر کٹ ہاؤس ء انت کہ اودام دام آپسر ء وزیر گزیر کاینٹ ء آ،
آوان ء شرین وردن ء وراک وارین انت ء زر کٹ انت..... نون اگاں وردن
سادگ بہ بنت تہ آچہ حکومت ء چتور زر کش انت“

اے بک و کنگ و چہ آئی آسکی دیدگ کیش تر ملور بوت انت و آفکر و
 لگات کمین بے تواری و رند آہے رنگ و گلاشگ و لگات گوشے و تارا
 تسلا دیگ و انت۔

”نون مارا حداء گنج دانتہ“

ہے دانک و اشکنگ و رند سہتی پہ دود لگی وتی دست کونڈان دات
 انت و پاد آیان و شتے ”نی نی من نون وتی نان اک زورین رمین چد و
 رند منی زہگ و اب کپیت“

اے دانک و گنگ و رند سہتی ڈاکو و تماہند وتی نان و نارشت زرت
 انت و دیم پہ لوگ و رھا دگ بوت سچہ نین راہ و آراہے سادگی و گپ و
 پریشان گت آ بے خیالی و ہنخش روگ و ات گوشے اندر و گوں و تاجنگ و
 انت بیدے گوں و تاجنگ و آرا کجام و اک و س ہست کہ آگوں دگر اجنگ
 بہ کنت و بھڑیت اگاں آرا تش وے واک ہم بوتیں تہ دو سال پیر آئی وتی
 بیمار و مر کی نین جو دچہ مرگ و ہجگاں زکھینت ات اے دانک و پسونہ آئی
 گور اہست و نے کہ اید اگر نی، کہ باز مردم پر چا ایٹکس ناوس انت کہ بے درمان و
 بر انت و باز پر چا ایٹکس واک مند انت کہ دنیا و ہمک و شی و بہا گیت کن
 انت پر چا چش انت؟ کس جواب دات نہ کنت ہما کہ گوش انت کہ
 ایسی ارزانیں پسو تیاری و زوری انت آ، اول دل و بر انت کہ ہے زور کہ

وہدے کاریے کنت تہ آئی رہبند اول ہمیش بیت..... گوشے چہ ازل ء بے ڈول ء
 یوان ء آیان انت..... گوں ہمے فکرال آوتی کڈک ء سر بوت..... پترگ ء رند
 دیست ءے داں چک و اب انت ء آئی معصومین دیم ء شد ء نشان پیداوار
 انت..... سستی ڈاکو چل ء سرا ایرکت..... پادگران ء اتک چک ء پیشانی
 پنخش چک ات گوشے چرائی معصومین دیم ء لبد مانیں گون ء نشاناں دور کنگ ء
 انت..... آئی چمانی اس اتک انت..... آئی ہمے مارت کہ گیش تروتی چک ء
 چارت کت نہ کنت..... آئی وتی دیم ترینت..... پنخش بے سکت اوشتات
 گوشے پرانی آزمان ء زمین ڈنگ انت..... گوں مصیبتے آوتی نپاد ء سر بوت.....
 رتی ءے زرت پنخش توک ء پترت گوشے قبر ء تما پترتگ ء نون بہ در نہ
 بیت..... نے در کیت ء نئے کہ وتی گون جتیں چک ء براہ دار ء معصومین دیم ء
 گندیت..... نین آراسک گریگ آیک ء ات..... ء چہ پاہار ء گوشے آئی گریت
 کت اول نہ گت..... ہمے جاوراں بارین شپ ء کجام پاس ء آواب شت.....

گڈی صعب ء سستی مہلہ پاد اتک..... چائے گراست..... چچے چہ و اب
 ء پادکت..... چائے دات..... چاہ و رنگ ء رند کسانین کچکول پہ گل ء شات پاد
 اتک..... کڈک ء رُوگ ء جگ نیں لیگاریں لوتے زرت داں کڈک ء راہ
 دپہ اتک چچے ترینت ء گوشت ءے ”شرانت اما من ہڈ ء ء چنگ ء شخن“

سستی آئی نیمگ ء چارت بیچ ءے نہ گوشت آئی پنچش مارت
 گوشے اگاں کپ بخت تہ آئی ارس در کاینت بے چریشی سر کہ آچیزے
 بچوش ایت ء آئی ارس در بیانت آئی ہشت سالی نین چک کچکول در اتک
 بے نیام ء ءے ء چار روج گوشت اے سکین چارین روچانی ہمک
 ساہت سستی ء پریشانی ء و دینان اتنت اے گپ آرا مدام پریشان کنگ ء
 ات کہ خدامکت اگان اپسر، وزیر ء گزیراں ساد گین وردن ورگ بناکت گڑاں
 سر کٹ ہاؤس ء اوں ساد گین وردن ء وراک جوڑ بیت ء چریشی آوان ء چش
 نقصان بیت کہ وردن اگاں سادگ بنت تہ پس ء مال کم ٹنگ بیت یاں ہج
 ٹنگ نہ بیت اے وڑ ء ہڈاوں نہ بیت کہ آہانی سرا آئی ء کسان سالیں کچکول
 ء گیش تر گزران ات
 پنچمی روج ء روج وہدیکہ دنیا ء رنگ ء تہران ء سیل کنان ء قبلہ ء
 کوہاں اندیم یوت تہ کسان سالیں کچکول اوں لوگ ء رست آمرچی بے
 کساس وش در اوت آیک ء گوں ہو ر آئی وتی چل ء لیگارین دست کیسگ ء
 بُرت انت ء بیچ کی نین نوٹے در کت مات ء نیمگ ء ٹال ٹکت ء گل ء گوشت
 ءے

”اما ایشان بزور گڑاں تراوشین حالے دمن“

”چے ہل“ مات ء گوں مہر ء پرست

”اما باند اوزیر اعلیٰ پیدا ک انت بازیں پس ء دلوتے ٹنگ بیت
 گرواں ہڈی مجھ بیت ء من تر باند ایست کلد ار کارین دمن گڑا منی صد کلد ا ہ
 رو بنت پدا من پہ و تا چوٹ گبرین“

اے دانک چوسی کار بج ء سستی ء دل ء لگ ات آئی گوں پُر مہرین
 دستاں چک بگل گت ء گوشت ء ”منی چک“

گُرے دانک ء آئی ملورین چماں چہ ارس یلہ بُوت انت ہمک
 ساہت ء وڑا آئی پُر مہرین دستانی جوہان آئی پُنگلین چک ء چپ ء چاگرد ء
 پنخش تالان اتنت گوشے آراچہ دنیا ء سکی آل ڈبگ ء چیر دیگ ء انت اے
 جاور حال ء چک اوں پریشان گت ء آجذباتی بوت ء گریگ ء لگ ات ء پُر ست
 ءے

”اما ترا کئے گوشتہ؟ پر چا گریوئے من ء بجوش من آئی دپ ء
 پروشین آئی ء ساہ ء سہدین“

سستی ہچ نہ گوشت ء چک ء سر ادست مُشگ ء لگ ات گوشے نہ
 وشى ء لبد تالانیں چادر ء چرائی سر ء دور کنان ات چک ء پدا جُست گت
 ”اما تو پر چا گریت؟“

”انچا وشى ء“

ناراض یوان ء کچکول گوشت ”شر مگوش گوں“

چک ۽ ضد ۽ ديماسهتي لاچار نوت گوشت ۽ ”مني چڪ اشنگ ۽
 سر وزير ۽ (وزير اعظم) اعلان ڪيو ته نون ورتن ۽ وراڪ ساڳو نت ۽
 بلڪن باندا، پڇ پس ۽ دولت مه گمش آنت ۽ هڏ مه بيت بڻ ٿو پڪر مڪن من ۽
 نلي ۽ بيت ڪلدار دات من وت پر توچوٿ ۽ جوڙه يه گر ين نون
 نان بوروسپ“

سهتي ديت داں چڪ واپ ڪپت آول و تي رلي ۽ سر اور ان جوت
 گڏي رويچ ۽ شام ۽ وهد اوهد يڪه ڪسانين ڪچول اتڪ ته گول آيگ ۽ لوڙ
 آئي سي (۳۰) ڪلدار مات ۽ دستادات ۽ گوشت ۽ ”ابا اے بر ي چه همڪ وهد ۽
 گيش تر پس ۽ دولت گنگ بو تگ ۽ من ۽ چه هڏاں سي (۳۰) ڪلدار رسته
 وزير اعليٰ بانداں اول همد انت ۽ بانداں اول قسمت من هيڪس زرڪارين“
 چرے دانگ ۽ هر دو مات ۽ چڪ ڪندگ ۽ لگ اتنت زانگ نه بوت
 ڪه آچه گل ۽ ڪندگ ۽ اتنت ياں ڪه سر وزير (وزير اعظم) ۽ فيصله ۽
 سر

مرگِ ہما

”اے سسٹم ہمنچک کھن ء فرسودہ انت کہ سماج ء رادیم ء برت نہ
 کنت“ ورنائیں دو ستین وتی سیاہ ء چنگیل بر وتان ء تاب دیان ء گوشت
 ”انقلاب الہی انت“ شہداد گوں جوش ء جذبہ ء گوشت ”بارین چے
 بیت؟“ شہک گوں وتی کسان ء بے براہیں چم آل بلند ء نیلے آزمان ء ہمگ ء
 چاران ء ہے رنگ ء گوشت، گوشے توارنے چہ ہپت کوہ ء پشت ء پیدا ک انت
 ہے وہد ء روج مغرب ء ہمگ ء بلند یں سر گلیں کوہانی پشت ء ایر
 روان ات..... سارتیں گوات گوں ہشک ء نیم ساہیں در چک ء داراں دست
 بازی کنگ ء ات..... چہ شہر ء دور گستا ء جتا اے ویرانین جاگہ ء ہمک سنگ ء
 ڈوک ء سرا عجب نین زردی یے مان شانان ات..... چرے زردی ء گوشے
 چاگرد ء ہمک شے واپنگ یوان ات.....
 ہے واپنا کین چاگرد ء گوشے نین آہانی سر ء اوں یک رنگ ء اترنگ
 ات ہمشک آہر سیں بے توار ء ایمن نشنگ اتنت..... آہر سیں ورنائے ملک ء

وانند گیس مردم اتنت کہ مدام چه شهر ء دور ء گستا ہے اینتک ء جد رنمین ہند ء
 اتک ء نشت انت ء وتی دلانی لہز ء پاہار ان ء و ہد ء بادشاہ ء خلاف ء در اش کت
 انت ء گروہنا کیس بادشاہ ء خلاف ء انقلاب آرگ ء پندل اش سازت ہمک
 روچی نین وڑ امرچی اول آرتنگ ہبر ء تران اتنت ء یکے آدگر ء ز اہورت ہورت
 ء عجب چارگ ء اتنت

”یار، بازار ء شہگ ء ڈھلے یے تو انہ انت؟ منی خیال ء اعلان ء
 جاریے یوگ ء انت“ دو ستین ء بے تواری ء ر اہر و ش دیان ء گوشت
 ”پادہیات رواں بارین چے ء؟“

ہر سئین پاد اتک انت دیم پہ شہر ء بازار ء ر ہادگ یوت انت شہر ء
 سر یوگ ء داں نے گندنت کہ اعلان یوگ ء ات کہ بادشاہ ہیر ان یوگ ء پنخس
 کہ بادشاہ بے اولاد ء مرنگ ہممشہ باندا صعب ء کاری کار ء ء داری دار ء
 مروانت ء پٹ ء میدان ء عج بہ بنت دانکہ دستور ء رد ابادشاہ ء گچین کاری ء
 مرگ ہما بال دیگ بہ بیت ء پہ ڈیہمہ ء بادشاہ یے گچین کنگ بہ بیت آہاں ء
 گوں مرگ ہما ء بادشاہ ء انچوہب نیست ات بلے پدا اول آہاں وت ماں وت
 صلاح ٹت کہ پہ سیل ء تماشہ چارگ ء کاہنت

صعب بوت مہلوک پتران ء آیان داں شیر گرم ء میدان ء جمع
 بوت انت اے مچی ء تما سئین برنا دو ستین شہداد ء شہک اول بندوک

اتنت..... ایر عر تگین وهد ء پاس ء مرگ بال دیگ بوت..... مرگ بال
 ات..... مچی ء سر اچران ات..... برے مغرب ء، برے شمال ء برے جہند م
 ء ء برے مشرق ء ثت..... ہمک کس ء چم پہ مرگ سک اتنت..... ہمک کس
 ء دل چہ وشی ء ترس ء درہک ء دریک ء جنگ ء ات کہ مرگ ہماگاں آئی سرا
 نشت گڑاں آپون کنت؟ مرگ داں شرین ساہتے بال منت بلے دیر ء سیرا جمل
 یوان اتک دو ستین ء سر انشت..... ہے وهد ء کہ مرگ دو ستین ء سر ء
 سرا سک نزدیک بوت تہ آئی پنخش مارت گوشے یک کترین زستانے ء آئی سرا
 ایردات..... آئی جہیں جان لرزگ ء درہگ ء لگ ات..... آئی چم آں تیری
 میری ٹت..... آئی نز ء مردم کسان یوان بوت انت وہدیکہ مرگ ء ثری ء سرا
 وتی ہنجگ ایر ٹت انت تہ گوشے جسم ء یک ہزار وولٹ ء کرنٹ یے پاس بوت
 نون آئی چم آں مردم دراہ کسان یوان ء مدگ ء مور جوڑ بوت انت..... آرا وتی
 چمانی سرا بیسہ نہ بوت..... وتی چم ء لتارت انت پدا تچ کت انت داں مردم
 انگت مور ء مدگ اتنت..... گوں وتی در ہو کین دستاں انگت چمے لتارت انت
 ء چارتے داں مہلوک انگت مور ء مدگ ء وڑا اتنت..... ء آوت سک
 بُرز ء بلند..... پنخش بُرز کہ آئی سر گوں آزمان ء ڈک لگک ء ات..... ہے
 مارشت ء گوں آئی جان گیش تر پٹ پٹ بوت..... آرا عجب محسوس بوگ ء
 ات..... گوشے آنشہ ات..... چہ و تاء چہ ہستیں چاگرد ء بے خبر..... داں شرین

ساتھے آ ہے رنگ ء بُت بے میزان میزان ء آئی حالت شہ نوان
 بُت ہے وہد ء وزیر ء گزیر ء اید کہ خاصین درباری ء کاردار اتک انت ء
 بادشاہ دو ستین ء پہ گل ء شادہ ماڑی ء بُرت ء سینت رند ء اید کہ مہلوک
 ہر کس ہر کس بُت

گڈی روج ء بادشاہ سلامت ء دربار لگات وزیر ء گزیر، درباری
 ء کاردار بادشاہ دو ستین ء اے شہگ ء کیمگ ء پنخش چرخ کنگ ء اتنت گوشے
 آئی کر نیگین پجاروک ء وفادار اتنت ء بادشاہ دو ستین اول گراہاں پنخش ہور تور
 ات گوشے آئی چد ء ساری کدی زند نہ گوازینگ ء آراچین گوست (ماضی) یے
 نیست

پل ایشر اچرا، دو ہمیشگ ء بادشاہ دو ستین ء دوین سنگت شہداد ء
 شہک مدام ودار ء اتنت کہ کدیں بادشاہ ء قاصد پراہاں کیت ء آہان ء پہ
 مراد بادشاہ ء ماڑی ء بارت بے نموخت مدام گوں ہے واہگ ء آہاں
 نوکیں روج ء راوشاتک گت ء ناکامین دلے ء سیاہین شپ ء راگوازینت
 ہے رنگ ء روج شپ ء شپ روج یوان اتنت وہد ملکان ات زند
 گوں وتی ستین رواجان نیست ء مزل روان ات ء گیدی جہاں وتی رنگ ء
 چچران ات بازین روچے گوست بے بادشاہ ء قاصد ء رانیا ہگی ات نہ
 یتک آخر لاچار بُت انت وت ماں وت صلاح اش کت کہ آوت روانت

بادشاہ دو ستین ء مہند انت بچندے آسک دزگٹ انت
 گڈی روج ء وتی منا گوں جو انین گڈ ء پوشاک آل ء گوں مز نین امیت
 ء واہگ آل آدم پہ بادشاہ ء ماڑی ء رھا دگ اتنت بے گوں مز نین جنجال ء
 جُست پُرس ء رند آداں بادشاہ ء آئی دربار ء سر بُوت انت بے جنجال ء
 ہلا ہوشی ء آچہ دربار ء ادب ء آدباں بے خیال بُوت انت ء سید ہو سیدشت
 بادشاہ ء دست اش گیت انت بادشاہ دو ستین ء سک زہر اتک وزیر ء
 گزیر ء دربار ء مردم اول آہانی چرے کرد ء سک پُشل ء حیران ء ہبجہ بُوت
 انت بادشاہ دو ستین گوں زہر ء آہان ء جہل ء نندگ ء اشارہ گت
 دوین نشت انت ساہتے ء رند بادشاہ ء گوں توش ء درائینت

”شما کئے ات“

”واجہ ماتئی سنگت شہداد ء شہک نیاں“ پچھد ان ء دوین آن بھی ء
 پنچش جواب گردینت گوشے سکین دیم روشن انت
 ”ورناہاں شما سر ء سار نہ ات من اے ڈیہہ ء بادشاہ آل کسی
 سنگت نیاں ء اگاں سر پند نہ ات گڑاں سر پند بہت کہ بادشاہ ء لس اولس ء
 نیام ء بادشاہ ء رعیت ء سیادی ء رشتہ انت دگہ ہیج تعلق ء سیادی نیست
 شما منی رعیت ات سر پد بُوت ات ہاں نون جگوش ات بارین چوں
 ایچھ؟“ بادشاہ دو ستین گوں رُعب ء درائینت

دو نمین لرزگ ء لگ اتنت اپش جو روت گول باز توت
 رت ء وتی گجان ء ایر بران ء دو نیباں جو اب دات ”جی ہاں
 سلامت م م ما بے روزگار ال نو کرمی ء ہاتر اسنگ آں“

”بے، بے، نو کرمی اسنگ یک برے ادب ء اولباں حیل کن ات
 گڑاں بیانت من شمار روزگار دیاں“ بادشاہ دو ستین گول زھر ء وتی بردمان
 تاب دیان ء گوشت دو نمین درہ آن ء چہ بادشاہ ء دربار ء دراتک انت
 ماڑی ء ڈن کیے آگر ء راجارگ ء لگ اتنت بے ہج اش نہ گوشت وتی وتی
 لوگ آں رھا دگ بوت انت

گڈی روچ ء کہ دو نمین میل اتنت دال دیر ء بے ترک ء تو ارشت
 انت آخر شہداد گالا نینت

”یار عجب نمیں گے بیزار چہ نو کرمی ء دو ستین مارا پجاہ اول نہ
 یارت“

”بیت پنخش بیت آراست وا گوشگ ء آت کہ مار عیت ایں“
 شہک لحم لحم ء درائینت

”نہ یار چو دانہ انت من بو تین آں باریں“ شہداد گول جذبہ

گوشت

”تو بو تینے اول، پنخش بو تگ ات..... اے رویہ آنی پھمگ باز گران
 انت..... اے چہ انسان ء پھم ء در انت..... منی خیال ء تو دو ستین ء شری ء نہ
 چارتہ..... آئی چمانی تما پنخش رشن پے ات کہ من حیران بوتال..... آوا قعی دگہ
 مردے ات..... آمے سنگت دو ستین نہ ات..... ہمشکھ مارا ڈرست نے نہ
 ٹت “شہک جواب دات.....

”تویار چونیں غیر سائیفکین گپ جن نے“ شہداد توش گپت
 ”اے مقام ء عقل، سائنس، لاجک ڈراہ جواب دینت“ شہیک
 دور آزمان ء بندی آنی ہمگ ء چاران ء درائینت گوشے چمودا
 وانان ء گوشگ ء انت

چاگرد کمین بے ترک ء توار منت..... ساهتے ء رند شہداد درائینت
 ”یار منی خیال ء جارے ء توار انت“

دو کین بے تواری ء پاد اتک انت..... کمین دستمتراروگ ء رند آھاں
 وتی پاد داشت انت داں ہے جار انت کہ بادشاہ بیران بو تگ..... صحب ء مرگ
 ہمال دیگ بیت..... مہلوک پٹ ء میدان ء عجبہ بنت..... دو یینانی چم چہ غم ء
 گل گل بوت انت..... آھاں ء اے حال ء باز تورت بے ناد زرس اتنت.....
 ہمشکھ دو ہی روچ ء آدو کین اول چچی ء تہا نندوک اتنت..... مرگ ہمال
 دیگ بوت..... مرگ داں دیر ء سیرال بال منت..... چخران بوت..... آخر ء

اتک شہداد ۽ سرانشت وہدیکہ مرگ ۽ وتی منجگ شہداد ۽ سر ۽ ایردات
 أنت گوشے ہزار دولٹ ۽ کرنٹ یے آئی بدن ۽ پاس یوت آئی جسم درہگ
 لگات آئی نز ۽ زمین ۽ آزمان چترگ اتنت پاسے ۽ رندہے سر ۽
 چترگ ہلا س یوت بے نون آ برز یوان ۽ مہلوک جمل زوان ات دانکہ آئی
 سرگون آزمان ۽ ڈک لگات ۽ مہلوک چو مور ۽ مدگ ۽ کسان یوت أنت
 آئی وتی چم لگاشت أنت ۽ تچکمت أنت مہلوک انگت مور ۽ مدگ ات آعجب
 مارگ ۽ ات ۽ چہ وتی کش ۽ گورابے خیال ات رند ۽ آئی حالت شر یوان
 یوت ہے نیام ۽ وزیر ۽ گزیر، درباری ۽ کاردار اتک انت ۽ آھاں پہ ہلوھاو
 جلوس نے صورت ۽ بادشاہ شہداد ۽ ماڑی ۽ برت ایندگہ مہلوک ہر کس
 ہر کس یوت

گڈی روچ ۽ شہک گوں شرین پوشاک آل دیم پہ بادشاہ ۽ ماڑی
 رھاگ ات گوں مز نیس جنجالے ۽ رند آداں بادشاہ ۽ دربار ۽ سر یوت
 درباری ادب ۽ آدبان ۽ پہیلہ کنگ ۽ رند آفریادی آئیرپ ۽ نشت بادشاہ
 فریادی آن ۽ جسٹ کنان ۽ فرمان جاری کنان ات وہدیکہ شہیک ۽ باری
 اتک بادشاہ شہداد آئی ہمگ ۽ داں دیر ۽ ہورت چارت دمانے پکر ۽ لگ
 ات پدا ہورت چارت ۽ گوشے بادشاہ ۽ چمانی رُژن گیش یوان
 ات بادشاہ ۽ رنگ بدل یوان یوت باز دیر ۽ رند بادشاہ ۽ ہدست

”توچوں ایسکے باریں؟“

”پہ نوکری عمر و زگارء“ شہک درائینت

”نیک بخت آل انچووانگ ء رنداوں سرپد نہ بت..... ناحق میگ ء ہوتی

وہدء خراب کن ات.....“

ہمچک اُشکنگ ء رند شہک ر ہادگ بوت..... آروان ء جیران ات.....

اے چونین کوڑہ ء..... چونین بدلی سالی بنت..... جاگمہ بدل بنت..... مردم

بدل بنت..... جاگمانی بدلی ء سیادی اوں بدل بنت..... نوکیس سیادی ہنہ

انت..... اے دراہ چے انت؟ کس نہ زانت..... کس نہ زانت بے فیصلہ

انت..... آچہ شہر ء دور در ایسنگ ات..... بس روان ات کس ء نرانت گجا؟

دوری

”پترین پنجاہ سال ۽ پند ۽ رند من مینگ ۽ سر پیتاں“ نا کو دادو ووتی لرت
 زمین ۽ جت ۽ گپ بیچ گمت
 ”چوں باریں نا کو؟“

بلے..... قصہ چش انت کہ یک شپے بے وهد ۽ من چه دشت ۽ مینگ
 ۽ روگ ۽ آتاں کہ پوجیاں راہ بستگ ات..... آھاں منا داشت..... یکے ۽
 پُرس ت

”اوئے کونز“

من در اینت ”دادو“

گوشت ۽ ”اوئے دادو..... رات گئے کتے جاریا“

من در اینت ”مینگ“

گوشت ۽ ”اوئے تسی مینگ کرنے جاریا..... اوئے پکڑوجی“

من ہرچی کہ گوشت مینگ ء روگ آل بے آہاں گوش نہ داشت من
 ء گپت اش تلام اش عمت جنان ء وتی مستر ء گور اش برت ”صاحب
 جی یہ بندہ مینگ کرنے جا ریا جی“

اے دانکے اشکنگ ات کہ آہانی مستر ء جنگ شروع کت من ہر
 چی کہ مینگ ء نام گپت آئی زھر ء غصہ گیش تر یوان بوت نانلانج پیمک بے
 توار پیتاں دل ء سیر ء لٹ دیگ رند آہانی مستر ء بندگ ء حکم دات
 گڑاں داں پھچے ء ایشاں من ء مینگ ء نام ء قابو ء لٹ دات رند ء من ء
 کچج ء بر تش حج ء دیم ء پیش اش عمت

حج ء پُرست ”مینگ ء روگ ء بو تگے“

من در اینت ”بے“

گوشت ءے ”پنجاہ سال قید بامشقت“

”گڑاں“ من پُرست

”ہمیش انت پنجاہ سال کا نگ ء رند مینگ ء سر آن“ نا کو دادو پدالٹ

زمین ء جت ء گوشت ءے

”پنجاہ سال قید بامشقت مینگ ء نام ء“ من نا کو دادوئی کر چین دیم

ء اسپت مین متاچانی نمگ ء چارت ء حیرانی ء گوشت

”ھئی، میٹنگ ء نام ء..... میٹنگ کہ منی بازار، منی دوار، منی ھنکین
 انت“ نا کو دادو گوں جوش ء جذبہ ء گوشت ء چھانی آرس ءے در آتک انت.....
 گڑاں من مارت داں اے مردمانی نیام ء کہ انچو دوری ھست کئے
 ایشان نزدیک کنت.....
 ”با میٹنگ ء سفر پنخش انت..... تو پریشان مہئے..... پروتار سگ ء
 ہر کس ء را پنجاہ سال مان کیت.....“
 اے دانک ء رندا کو دادو کندان ء رھا دگ یوت.....

مُر تگئیں میتگ

نوکئیں ہزاری ءِ سر جم بُوگ ءِ کساس پنجاہ سال ءِ رند آملک ءِ واتر
 کنگ ءِ ات..... آئی گیر آرت کہ کسانئ ءِ روچ برکت ءِ وهد ءِ مدام آھاں لپش
 زرت، گاڑی لیکیت، ءِ لیب کنان ءِ کچا مین ٹریک ءِ سرا لپش تاجینت دانکہ
 دنز پیداک بہ بیت..... پداہمے دنز ءِ تماوت تتک انت..... آرادنز ءِ تماچگ
 سک وش بُوت..... آئی فخرکت ہمے کچا مین ٹریک کہ آوهداں آھاں روڈگوشت
 نین لسا کارپٹ بیت ءِ پکائیں روڈ ءِ سرا گوٹڈو کسانئیں اسکوٹر ءِ سائیکل تاجینگ ءِ
 بنت.....

شپ ءِ ہشتکین لکھ یے ورگ ءِ رند آھاں ٹیر زرت تاجینت.....
 گاڑی آئی ٹیراں چہ بُرتگین گران ءِ سبکین ٹیرانی سر امدام آموت انت.....
 گرانئیں ٹیرمدام ڈلوای ونڈ ءِ کپت ءِ سبکین ٹیر، کلو، پٹی، ٹالو ءِ ایدگہ سگتاں
 زرت، تمار ءِ ویرانئیں بازار ءِ تما تاجینت..... ایتگئیں بازار ءِ تما ٹیر ءِ آھانی

شپادیں پادانی توار، آراسک وش لگ اتنت..... آئی دل ءیک کنڈے ء گواہی
 دات کہ ہے بے رد ء بندیں شہر ء بازار نین التاپہ رد ء بند ء پتھ میت..... بازار
 گوں مچلی ء گیس آل روک ء روژنا بیت..... ء نین بیکار ء مرگ ودارین
 دکانداران ء سودا گیک ء وار نہ بیت.....

آرایاد اتک کہ آئی گلامو ء ڈلو پہ ربڑ (غلیل) شکار گت..... ء بُرے
 بُرے مچکد گ ء آھاں مجولی جت تہ ڈلو آھاں ء مدام بُرت ء گلامو گونے مدام
 بُرت..... گلامو ء گریگ ء توار ء نا کو قادین اتک..... سرزیاتی وتی براس
 زھگ گلامو راجت ء گوشت ء

”اڑے شوم ترا ڈلو جنت..... چاقو ء دل ء ء سنگ ء پیشانی ء بجن“
 کدی کدی گرمی آنی نیمروچاں آ گورم ء مجھلگ آل جان شودگ ء شت
 أنت..... بُرے بُرے جُلونٹ اش بست ء وھدے وھدے واد ء مسالہ اش
 زُرت پہ کھورکاه، ہیت ہالکو ء شمش ء ورگ ء شت أنت..... ء ہر دیں کہ
 کیکڑائیں گاڑی اتک أنت تہ آچیلارام ء دکان ء گراپرشم ء چنگ ء شت
 أنت..... ہے پڑماں چہ آھاں گڑگپت ء وتی بے تائیں دپ تامدار ء وش
 گت أنت..... آئی فکرکت کہ گونڈوانی ہیل ء عادت، لیب ء گوازی دراہ
 زند ء نوکیں راہ ء رہندانی ردہنت..... آئی گیر آرت کہ کدی کدی آ
 سنگت پہ گلو کہ آھانی مستر ء کماش ات، سگریٹ ء بیڑی ء منڈ ء چنگ ء

بازارِ شہر انت تہ آھاں دیت کہ دکاتانی دیم ء بے کاریں دکاندار ء
 آکسانیں شہر ء میٹگ ء بے کاریں مردم مدام قطار ء مشکول اتنت
 ء شہر ء چندے وانندگ، اسکول ء طالب، ماسٹر ء دیگر لہتیں بے کار
 دُرا حضور ویاں وادوای چائینی ہوٹل ء مدام تاش ء کڈ ویب ء اتنت..... وہدیکہ
 ملک ء میر ء معتبر کسانیں بازار ء چوبے واجہیں مال ء دولت ء شنگ ء تالان،
 پہ ہندی جیڑھانی پُنڈینگ، کسے ء ملک ء مال ء پُلگیاں گریب ء جن ء دشتار ء
 پُلگ ء برے یک کُنڈے ء گوش ء ہلوت اتنت..... ہے سچہ نہیں زندات.....
 آئی فکر کت کہ نین ہے جہیڑھانی وڑے ڈول ء آھانی گیش ء گیوار ء راہ ء رہند
 بدل بیت..... ء بچندے نوکیں کلاسے ء پیداک بوگ زند ء را انگت دیم ترابہ
 بارت.....

بے وہدیکہ آ ایر اتک آئی دیت ء مارت داں اے شہر ء بازار ء سراج
 وہد نہ گوستہ..... اے میٹگ ہمارنگ ء گو سگین روچانی (ماضی) بہرے ات..... ء
 مردم گو سگین روچاں (ماضی) ء زندگ اتنت..... نوکیں ہزاری ء اے
 اصحاب کف ہاریں کدچہ واب ء پاد کانت..... ہما بے رد ء ہندیں شہر ء بازار
 ہما بے زندگی..... ہما تہاری ء ایسکی..... ہما بے حسی ء بے خبری..... ہما قطار
 ہما کڈو..... ہما بے کاری..... ہما مسلہ..... ہما جیڑہ..... ہما کلاس..... ہما وڑے
 ڈول..... ہما راہ ہر ہند..... ہما سنگ ء پار سنگ..... ہما کست ء کینگ..... ہما ہیل ء

عادت ہمایب ء گوازی ہما کور ء کور جو ہما گورم ہما چمکد گ
 جلوٹ ہما کسان ہما مزن ہج چیز بدل نہ یت پنخش سہرا
 بوت گوشے زند ء راجیزے ء دشتنگ ات بازار ء نیام ء شیب ء دل
 ء سین مچ ہمارنگ ء سبز ء تمر دگول گوات ء جنگ ء آنتت وڈیرہ ء چکی ہما
 رنگ ء تالائیں بے تواری ء بے زندگی ء پرورش دیگ ات چائینگی ہوٹلاں
 شیر ء شیر چاہ روچ ء دوازده ج ء رند ہمارنگ پہ نمازی آل ایر آنتت شرء
 بے کار، اسکول ء طالب ء ماسٹر ہمارنگ ء چائینگی ہوٹلاں تاش ء لدولیب ء
 آنتت بس چو زند ء وڈاگرا آنتت، استاد امان اللہ ء آئی لنگیں چک بدال
 خیروند گنوک حاصل ء گنوک عبدالرحمن آہانی جاگہ جمدے،
 رند پٹو ء بسکل گپنگ ات

آوڈیرہ ء چکی ء کرا اوشتات بازار ء چارت رند ء مخلوق
 مزن کسان گوشے آکسان یوان بوت ء پدی روان بوت پدی
 رواں آئی مارت داں آئی پادگول ویل یے اڑت آئی ویل زرت
 پنخش تچاں بوت، گوشے کہ زند ء وهد ء راجہ زوراکین زوارے ء کشگ ء
 انت ء آئی رند ء زند گیس لاشانی یک قوی سین لشکرے تچان ء گوکار دیان
 ات ”اڑے بدارتے اڑے بدارتے“

رنگ و عورت و شرم

نوکیس قیدی سونزاخان ء لٹ دیان ء سپاہی آل مئے بیرک ء توک
 ء دھکم دات آپت آئی دیونکہ دُور بُوت ما قیدی آل آئی خوفناکیں
 چہرہ چارت نہ گت بے جیل ء دستور ء رد اما آئی جرم ء تہر (نوعیت) ء آئی
 زند ء احوال زانگ ء واہگ در شان گت تہ آئی ذرا نینت
 من ء کسان ء رنگداریں گہارے ہست ات دنیا ء دستور ء دود ء
 رد ء منی پت ء گہار گوں پئل خان سانگ ء سوردات سور ء رند آوش ء
 شادان اتنت ء تمبیل زندے گوازیگ ء اتنت وہد جنز ان ات استال
 چہر ان اتنت استالانی ہمرائی ء انسانانی نخت ء طالع کپان ء چست بُوان
 اتنت ء ہمے بے ریائین وہد ء بچی ء کوہ کپان ء کنڈور پاد آھاں اتنت
 خدائی کنگ چش بوت کہ منی زاماس پئل خان ء سر اجنگ ء دعویٰ نے کپت
 پئل خان عمر قید ء سزاء شت منی گہار ء نخت کپت آئی لوگ ویراں
 بُوت مخلوق ء سر ء سوج ء پدا من گہار گوں شیدل سوردات وہد یک
 رنگ ء جنز ان ات طالع بدل کنان ات

لہتیں سال ء رند پئل خان کہ چہ جیل ء دراتک سیدھا تک ء من ء

پونزء گوشئے کت..... پتء اے حالء منادیست تہ درآئینتئے۔
 ”باتونین زندء قابل نہئے..... اے تپنگء زیروتی بیرء کن“
 من تپنگ زرت چکران بوتاں..... اے شہر آشہر..... اے کوہ، آکوہ
 دانکہ بیر کنان..... ہے نیامء پھل خان منی ایدگہ زاماس شید اول ٹشت.....
 من گوں آسنء کوہء گوچگان ترانء گردان آتاں..... یک روچے اناگاہء
 منی خیالء اتک داں ائے لیب شر نہ انت..... من آسنء راگوں ٹیپ
 ریکارڈرےء بدل کت..... ءگوں وتی سلانی طبیعتء صوتء کلام اشکنانء
 شتاں..... شپ جاہ..... روج جاہ..... حال رست داں شیدل ای سیادء وارشاں
 بیر کتء پھل خان ٹشت..... من وتی موجء تراںء گردان، سیل کنان سیویء
 سرپیتاں کہ سیویء پوپولیسء منء گپتء چہ عدالتء عمر قیدء سزا دیا ئینت
 ”عمر قیدء سزا ترا پرچا“ من پُرسِت

”پرچا کہ منء آسنء جاگہ ٹیپ ریکارڈرے بڈء ات“

سونزاخان درآئینت

”بے پرچا؟“

”چہ زندء شہ دگء جتا کنگء“

”حاصل چے کنگ لوٹنت“

”مجرم، اشرار“

”تئی مطلب مئے حکومت وت مجرمء اشرار پیدا کن کن انت“

”ہلے، مئے حکومت آنی کار ہمیش انت..... مئے حکومت، پولیس ء

عدالت وت مجرم ء اثر ار پیدا ک کن انت“

”چوں؟“

”مہلوق ء تچگ ء مجبور کن انت“

”اگاں چو مکن انت“

”دگر چے بکن انت..... دگہ ہج کت نہ کن انت..... آھانی کار ہمیش

انت..... چو مکن انت تہ آھانی وجود بے پاندگ ملی روت“

”ماگڑاں پر چا انچو مصلحت ء شکاراں؟“

”زند ء ہاترا“

”اے زندے؟“

”ہئی زند ہمیش انت“

”اے بد ڈول ء بدر نگیں زند ء چوں کئے تو“

”من بد ڈول آل زند تہ ڈولدار انت..... جہاں تہ ڈولدار انت.....“

سار تیں سمین ڈولدار انت..... پیچہ ء کوش تہ ڈولدار انت..... نود، ہل، ہتم تہ

ڈولدار انت..... منی چہاں چہ پچار زند ترا خوبصورت ء ڈولدار گندگ ء

کیت..... ادا زندوت خوبصورت کیں شے یے..... گوازیگ کرزیت“ سوزا

خان پچمند ء درائنت.....

چرے دانک ء ما قیدی ایمن بوتان ء وتی وتی جاگہ ء نشان

رزاق نادر کیم جنوری 1955ء مشکے (گجر) ء ودی بوت۔
بلوچستان یونیورسٹی ء پولیٹیکل سائنس ء ایم۔ اے ء ایل ایل بی کنگ۔
واجہ نادر بلوچی ء شاعر، آزما تک نویس ء شرگدارے۔ آئی دو کتاب، یکے
عبدالکریم ساجدی ء شاعری انت کہ آئی ”شاشان“ ء نام جم کنگ او دومی
آئی چند ء شاعری ”واب سبز انت پدا“ ء نام ء چھاپ بوتگ انت۔